جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

# شیوه‌نامه اجرایی

# آیین‌نامه انضباطی دانشجویان

# مصوب سیصد و پنجاه و هشتمین جلسه شورای عالی انقلاب فرهنگی

## مصوب وزارتین

## بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

## علوم، تحقیقات و فنآوری

## مرداد ماه ۱۳۹۸

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

باسمه تعالی

# شیوه‌نامه اجرایی آیین‌نامه انضباطی دانشجویان
# مصوب ۱۳۷۴/۶/۱۴ شورای عالی انقلاب فرهنگی


**مقدمه** ..... ۲
**تعاریف** ..... ۲
**اصول حاکم بر رسیدگی به تخلفات دانشجویی** ..... ۴
**بخش اول: تشکیل، ترکیب، شرایط و روش انتخاب اعضای شوراهای انضباطی دانشجویان** ..... ۶
مبحث اول ـ ترکیب اعضای شوراهای انضباطی دانشجویان ..... ۷
مبحث دوم ـ شرایط انتخاب اعضای شوراهای انضباطی دانشجویان ..... ۹
مبحث سوم ـ تایید و ابلاغ اعضای شوراهای انضباطی دانشجویان ..... ۱۰
**بخش دوم: تخلفات و تنبیهات** ..... ۱۱
مبحث اول ـ تفکیک تنبیهات ..... ۱۱
مبحث دوم ـ قواعد عمومی تنبیهات ..... ۱۲
مبحث سوم ـ تفکیک تخلفات و تخصیص تنبیهات ..... ۱۴
الف-رسیدگی به تخلفات عمومی دانشجویان (از قبیل تهدید، تطمیع، توهین، ضرب‌وجرح، جعل، سرقت، رشوه، اختلاس، قتل) ..... ۱۴
ب- رسیدگی به تخلفات آموزشی و اداری ..... ۱۶
ج-رسیدگی به تخلفات سیاسی ..... ۱۸
د ـ رسیدگی به تخلفات اخلاقی ..... ۲۰
**بخش سوم: شورای بدوی** ..... ۲۳
مبحث اول ـ شروع رسیدگی ..... ۲۳
مبحث دوم ـ وظایف دبیرخانه شورای انضباطی دانشجویان ..... ۲۵
مبحث سوم ـ دعوت دانشجو ..... ۲۶
مبحث چهارم ـ تفهیم تخلف و مصاحبه حضوری و اخذ دفاعیات ..... ۲۷
مبحث پنجم ـ رسیدگی در شورای بدوی ..... ۲۸
**بخش چهارم: شورای تجدیدنظر** ..... ۳۰
مبحث اول ـ وظایف و اختیارات شورای تجدیدنظر ..... ۲۹
مبحث دوم ـ رسیدگی در شورای تجدیدنظر ..... ۳۰
**بخش پنجم: شورای مرکزی** ..... ۳۲
مبحث اول ـ وظایف و اختیارات شورای مرکزی ..... ۳۲
مبحث دوم ـ رسیدگی در شورای مرکزی ..... ۳۲
**بخش ششم : صدور،ابلاغ و اجرای احکام انضباطی** ..... ۳۴
مبحث اول ـ صدور و ابلاغ احکام شوراهای انضباطی ..... ۳۴
مبحث دوم ـ قطعی شدن و اجرای احکام ..... ۳۵
**بخش هفتم: سایر موارد** ..... ۳۶

**مقدمه**

شورای انضباطی دانشجویان، به‌عنوان نهادی حساس در مجموعه مدیریت دانشگاه، موظف است که ضمن انجام مسئولیت خود در رسیدگی به تخطی دانشجویان از منش دانشجویی و اخلاق متعالی، وظایف اساسی دانشگاه در راستای رشد استعدادهای دانشجویان و تقویت روحیه استقلال و اعتمادبه‌نفس در آنان را مدنظر داشته و از هرگونه برخوردی که موجبات تحقیر و توهین به دانشجو را فراهم می‌کند، اجتناب ورزد؛ هرچند در مواردی، تنبیه اجتناب‌ناپذیر است اما با تأکید به پرهیز از هرگونه تجسس و تفتیش، ضرورت دارد که این برخورد، توأم با حفظ آبرو و حیثیت اجتماعی دانشجو باشد؛ از اولین مراحل تذکر و ارشاد آغاز شده و زمینه اجتناب از تخلف و میل به اصلاح را در فرد خاطی و محیط ایجاد نماید.

با ضرورتی که در جهت‌دهی هر چه بیشتر شوراهای انضباطی به سمت قانون‌گرایی وجود دارد به منظور تنظیم دقیق‌تر احکام انضباطی، بر اساس آیین‌نامه انضباطی مصوب سیصد و پنجاه و هشتمین جلسه شورای عالی انقلاب فرهنگی به تاریخ ۱۳۷۴/۶/۱۴ که به‌اختصار «آیین‌نامه» نامیده می‌شود «شیوه‌نامه» حاضر، باهدف تفکیک جزئی‌تر تخلفات و رفع ابهام از تداخل و کلیت در آن‌ها، تطبیق و ایجاد تناسب میان تخلفات و تنبیهات و در نتیجه وحدت رویه بیشتر در احکام صادره و نیز تعیین مراجع صالحه برای تشخیص وقوع برخی تخلفات تدوین شده است.

**تعاریف:**

۱-۱- **وزارتین:** وزارتخانه‌های بهداشت درمان و آموزش پزشکی و علوم، تحقیقات و فناوری

۱-۲- **سازمان:** سازمان امور دانشجویان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

۱-۳- **دانشگاه:** هر یک از مؤسسات آموزش‌عالی یا مراکز پژوهشی دارای مجوز از شورای عالی انقلاب فرهنگی یا وزارتین

۱-۴- **آیین‌نامه:** آیین‌نامه انضباطی دانشجویان انضباطی مصوب سیصد و پنجاه و هشتمین جلسه شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ ۱۳۷۴/۶/۱۴

۱-۵- **شیوه‌نامه:** آخرین شیوه‌نامه اجرایی مربوط به آیین‌نامه انضباطی دانشجویان مصوب سیصد و پنجاه و هشتمین جلسه شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ ۱۳۷۴/۶/۱۴

۱-۶- **تخلف:** انجام هر عملی در فضای حقیقی یا مجازی که مغایر با قوانین کشور، ضوابط و مقررات حاکم بر دانشگاه، آیین‌نامه انضباطی دانشجویان و شیوه‌نامه اجرایی مربوطه باشد.

۱-۷- **تفهیم تخلف:** تشریح فعل ارتکابی و دلایل انتساب آن به صورت حضوری و قابل فهم به دانشجو

۱-۸- **حکم اولیه:** رای مکتوب صادره از شورای بدوی انضباطی

**دکتر سعید نمکی**
**وزیر بهداشت، درمان و علوم پزشکی**

**دکتر منصور غلامی**
**وزیر علوم، تحقیقات و فناوری**

۱-۹- **تجدیدنظرخواهی:** درخواست برای تجدیدنظر در حکم غیرقطعی

۱-۱۰- **حکم قطعی:** رای مکتوب صادره از هریک از شوراهای بدوی، تجدیدنظر یا مرکزی که براساس ضوابط این شیوه‌نامه قابل اعتراض نیست یا در مهلت مقرر مورد اعتراض قرار نگرفته است.

۱-۱۱- **شورای حل اختلاف و ارشاد دانشجویی:** شورایی با ترکیب و ضوابط مندرج در شیوه‌نامه اجرایی انضباطی دانشجویان که برای ایجاد صلح و سازش میان طرفین دعوی تلاش می‌نماید.

۱-۱۲- **شورای بدوی:** شورای بدوی انضباطی دانشجویان دانشگاه که با ترکیب و ضوابط مندرج در شیوه‌نامه اجرایی آیین‌نامه انضباطی دانشجویان، عهده‌دار اولین مرحله رسیدگی به تخلف انضباطی دانشجو در دانشگاه و تصمیم‌گیری درباره آن است.

۱-۱۳- **شورای تجدیدنظر:** شورای تجدیدنظر انضباطی دانشجویان دانشگاه که با ترکیب و ضوابط مندرج در شیوه‌نامه اجرایی آیین‌نامه انضباطی دانشجویان وارد رسیدگی می‌شود.

۱-۱۴- **شورای مرکزی:** شورای مرکزی انضباطی دانشجویان در هر یک از وزارتین که با ترکیب و ضوابط مندرج در شیوه‌نامه اجرایی آیین‌نامه انضباطی دانشجویان وارد رسیدگی می‌شود.

**دکتر سعید نمکی**
**وزیر بهداشت، درمان و علوم پزشکی**

**دکتر منصور غلامی**
**وزیر علوم، تحقیقات و فناوری**

## اصول حاکم بر رسیدگی به تخلفات دانشجویی

### ۱. اصل قانونی بودن تخلفات

آن دسته از رفتارهای دانشجو تخلف است که در آیین‌نامه انضباطی یا شیوه‌نامه اجرایی به‌عنوان تخلف احصاء شده است و در احراز تخلفات، مراجعه به تعاریف قانونی تخلفات و تطبیق موضوع، با تعاریف الزامی است.

### ۲. اصل قانونی بودن تنبیهات

آن دسته از تنبیهات که در آیین‌نامه انضباطی دانشجویان و شیوه‌نامه اجرایی احصاء گردیده قابل اعمال نسبت به دانشجو است.

### ۳. اصل قانونی بودن آیین رسیدگی

شوراهای انضباطی مطابق ضوابط مقرر در آیین‌نامه و شیوه‌نامه به تخلف دانشجو رسیدگی می‌نمایند.

### ۴. اصل برائت

اصل بر برائت دانشجوست و شورا در مقام رسیدگی به موارد ذیل توجه می‌نماید:

الف. هرگونه شک در احراز تخلف بودن رفتار ارتکابی، باید به نفع دانشجو تفسیرشود.

ب. هرگونه شک در احراز انتساب تخلف ارتکابی، باید به نفع دانشجو تفسیر شود.

پ. در صورت عدم وجود هرگونه دلیل، مبنی بر احراز و انتساب تخلف، دانشجو برای اثبات برائت خود نیاز به ارائه دلیل ندارد.

ت. دانشجو تا زمان اثبات تخلف و قطعیت حکم انضباطی، از کلیه امتیازات دانشجویی برخوردار است مگر در مواردی که در این شیوه‌نامه پیش‌بینی شده است.

### ۵. اصل بی‌طرفی

شوراها باید در فرایند رسیدگی بی‌طرفانه اتخاذ تصمیم نموده و از صدور حکم براساس ملاحظات شخصی، سیاسی، حزبی یا هرگونه موضوع غیرمرتبط به تخلف انتسابی اجتناب نمایند.

### ۶. اصل حق دفاع

در صورت انتساب تخلف به دانشجو، وی حق دفاع از خود را دارد.

### ۷. اصل حق بر استماع

دانشجو می‌تواند دفاعیات مکتوب یا شفاهی خود را به استماع اعضای شورای بدوی برساند.

**دکتر سعید نمکی**
**وزیر بهداشت، درمان و علوم پزشکی**

**دکتر منصور غلامی**
**وزیر علوم، تحقیقات و فناوری**

**۸. اصل محرمانگی**

هرگونه انتشار اطلاعات مربوط به فرایند بررسی انضباطی در کلیه مراحل تشکیل پرونده تا ابلاغ و اجرای حکم قطعی دانشجو جز در موارد پیش‌بینی‌شده در آیین‌نامه و شیوه‌نامه ممنوع است.

**۹. اصل تناسب**

شوراهای انضباطی در حدود صلاحیت خود وفق آیین‌نامه و شیوه‌نامه، باید در صدور حکم شدت تخلف ارتکابی، سوابق آموزشی و انضباطی دانشجو، اقتضائات فضای دانشجویی، تناسب و تجانس تخلف ارتکابی با نوع و میزان تنبیه را مورد توجه قرار دهند و رأی به تنبیه نامتناسب یا نامتجانس از مصادیق نقض رأی در مراجع تجدیدنظرخواهی خواهد بود.

**۱۰. اصل رفتار برابر**

شوراهای انضباطی باید در برخورد با تخلفات مشابه از رویه واحد تبعیت کنند.

**۱۱. اصل برابری**

کلیه دانشجویان در برابر آیین‌نامه و شیوه‌نامه برابرند؛ هرگونه تبعیض بر مبنای جنسیت، نژاد، زبان، قومیت، مذهب، تابعیت و امثال آن ممنوع است.

**۱۲. اصل ارائه مبانی تصمیم**

شوراها باید پس از بررسی و صحت‌سنجی گزارشات یا شکایات، دلایل تصمیم خود را براساس مستندات، شواهد و قرائن متقن و منطبق با شیوه‌نامه در حکم صادره ذکر کنند؛ صرف گزارش اعلامی از سوی هر یک از منابع حقیقی یا حقوقی که مستند به ادله یقینی نباشد یا با سایر دلایل و امارات، معارض یا ناهماهنگ باشد نمی‌تواند مبنای احراز تخلف قرار گیرد.

**۱۳. اصل احترام به حقوق و آزادی و حفظ کرامت انسانی**

حفظ کرامت انسانی، رعایت موازین شرعی و اخلاقی و احترام به حقوق و آزادی‌های مقرر در منشور حقوق دانشجو الزامی است.

**۱۴. اصل شفافیت**

شوراها موظفند دانشجو را از مراحل رسیدگی به پرونده انضباطی وی مطلع نمایند.

**دکتر سعید نمکی**
**وزیر بهداشت، درمان و علوم پزشکی**

**دکتر منصور غلامی**
**وزیر علوم، تحقیقات و فناوری**

**۱۵. اصل عدم تجسس**

رعایت حریم خصوصی دانشجو الزامی است و شوراها در هیچ موردی مجاز به تجسس در حریم خصوصی دانشجو یا ادله و اطلاعات و طرح سؤالات غیر مرتبط با موضوع تخلف جاری برای تحصیل شواهد نیستند و تحقیق تنها در مورد تخلف انتسابی به دانشجو مجاز است؛ بر این اساس ادله و شواهدی که با نقض حریم خصوصی دانشجویان یا سایر طرق غیرقانونی تحصیل شوند (مانند تهیه مخفیانه هرگونه فیلم، صوت و تصویر نظیر تجسس در وسایل و صفحات مجازی شخصی متعلق به دانشجو و....) نمی‌تواند مستند تصمیم شورا قرار بگیرد و آراء و احکام صادره مبتنی بر این موارد فاقد وجاهت قانونی هستند.

**۱۶. اصل حق بر رسیدگی منصفانه**

دانشجو حق بهره‌مندی از یک رسیدگی عادلانه و منصفانه طی مهلت منطقی را به شرح ذیل دارد:

الف. تخلف منتسب به دانشجو و تمامی ادله آن، به‌صورت روشن و ساده در کوتاه‌ترین زمان به وی تفهیم شود.

ب. امکان معرفی شاهد

پ. حق تجدیدنظرخواهی از تصمیمات غیرقطعی

ت. حق استفاده از مترجم در مصاحبه و تفهیم تخلف، ترجمه دفاعیات و دفاع حضوری به طور رایگان

ث. ادله ابرازی و استنادی علیه دانشجو باید به‌گونه‌ای باشد که به دور از هرگونه شک و شبهه و شائبه و تنها با برداشت متعارف و معقول، اثبات‌کننده تخلف ادعایی باشد و آزار وی و اجبار به اقرار به هر نحو و به هر منظور ممنوع است.

دکتر سعید نمکی
وزیر بهداشت، درمان و علوم پزشکی

دکتر منصور غلامی
وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

## بخش اول: تشکیل، ترکیب، شرایط و روش انتخاب اعضای شوراهای انضباطی دانشجویان

**ماده ۱-** با تکیه بر تجربه‌های پیشین از عملکرد شوراهای انضباطی و نیز ضرورت تمایز میان اعضای شوراهای بدوی و تجدیدنظر دانشگاه‌ها، ترکیب اعضای شوراهای انضباطی دانشگاه‌ها و مرکزی و شرایط عضویت آن‌ها به شرح زیر تعیین می‌شود؛ رییس دانشگاه پیش از هرگونه اتخاذ تصمیم باید نسبت به ترمیم و تکمیل اعضای شوراهای انضباطی دانشگاه اقدام نماید.

**تبصره ۱:** تشکیل شورای انضباطی در دانشگاه‌ها، دانشکده‌ها، موسسات یا مجموعه‌های آموزش‌عالی جدیدالتأسیس (اعم از غیرانتفاعی- غیردولتی، فنی‌حرفه‌ای، جامع علمی-کاربردی، پیام نور، دانشکده‌های اقماری و ...) منوط به تأیید شورای مرکزی وزارتین ذی‌ربط است و چنانچه شرایط تأیید لازم را احراز ننمایند، شورای انضباطی یکی از دانشگاه‌های هم‌جوار، جهت رسیدگی به تخلفات انضباطی دانشجویان آنان تعیین می‌گردد.

**تبصره ۲:** شروع فعالیت شوراهای انضباطی دانشگاه‌ها و مجموعه‌هایی که عضوی از اعضای تعیین‌شده یا شرایط مربوطه وفق این شیوه‌نامه را ندارند منوط به اخذ تاییدیه دبیرخانه شورای مرکزی وزارتین حسب مورد است؛ ارسال ابلاغیه اعضا به شورای مرکزی پیش از شروع فعالیت الزامی است.

### مبحث اول ـ ترکیب اعضای شوراهای انضباطی دانشجویان

**ماده ۲- ترکیب اعضای شورای بدوی دانشگاه عبارت‌اند از:**

۱. معاون فرهنگی، دانشجویی دانشگاه به‌عنوان رییس شورای بدوی
۲. یکی از اعضای هیات علمی گروه معارف یا نماینده مسؤول دفتر نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه (و در صورت فقدان، نماینده رییس دفتر استانی نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌های استان) به پیشنهاد مسؤول دفتر نهاد و حکم رییس دانشگاه
۳. یکی از اعضای هیات علمی گروه حقوق دانشگاه (در صورت فقدان، از سایر دانشگاه‌ها) به پیشنهاد معاون فرهنگی، دانشجویی دانشگاه و حکم رییس دانشگاه
۴. دو نفر عضو هیات علمی دانشگاه به پیشنهاد معاون فرهنگی، دانشجویی و حکم رییس دانشگاه
۵. دو نفر دانشجوی دانشگاه (ترجیحا از دو جنس مخالف) به پیشنهاد معاون فرهنگی، دانشجویی و حکم رییس دانشگاه
۶. دبیر شورای بدوی به پیشنهاد معاون فرهنگی، دانشجویی و حکم رییس دانشگاه بدون داشتن حق رای

**تبصره :** شورا با انتخاب و صدور حکم کلیه اعضا وجاهت قانونی یافته و جلسات با حضور رییس، دبیر و حداقل سه عضو دیگر رسمیت می‌یابد و تصمیمات آن با چهار رأی موافق معتبر است.

**دکتر سعید نمکی**
**وزیر بهداشت، درمان و علوم پزشکی**

**دکتر منصور غلامی**
**وزیر علوم، تحقیقات و فناوری**

**ماده ۳-** در هر دانشگاه دبیرخانه شورای انضباطی به‌عنوان واحدی متشکل از دبیر شورای بدوی به عنوان مسئول دبیرخانه شورای انضباطی و حداقل یک کارشناس امور انضباطی (ترجیحاً کارشناس حقوقی) عهده‌دار انجام تکالیف مقرر در آیین‌نامه و شیوه‌نامه می‌باشند و حسب افزایش تعداد دانشجویان در دانشگاه، به ترکیب کارشناسان دبیرخانه افزوده می‌شود.

**ماده ۴-** روسای دانشگاه‌ها می‌توانند حسب تشخیص نسبت به تشکیل شورای حل اختلاف و ارشاد دانشجویی، متشکل از دبیر شورای بدوی به عنوان رییس شورا، مسئول دفتر مشاوره یا جانشین وی و یکی از معاونان دفتر نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه، پس از صدور حکم اعضاء برای حل اختلافات دانشجویان با موضوع شکایت شاکیان خصوصی در صورت فقدان جنبه عمومی، اقدام نمایند؛ در صورت رضایت شاکی و صلاحدید وفق نظر اکثریت اعضای شورای مزبور، مراتب صورتجلسه، امضاء و مختومه می‌گردد.

**ماده ۵- ترکیب اعضای شورای تجدیدنظر دانشگاه عبارت‌اند از:**

۱. رییس دانشگاه به‌عنوان رییس شورای تجدیدنظر
۲. مسؤول دفتر نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه (در صورت فقدان، رییس دفتر استانی نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌های استان)
۳. دو نفر از اعضای هیأت‌علمی دانشگاه به پیشنهاد معاون فرهنگی، دانشجویی و انتخاب رییس دانشگاه
۴. یک نفر دانشجوی دانشگاه به پیشنهاد معاون فرهنگی، دانشجویی و انتخاب رییس دانشگاه
۵. معاون فرهنگی، دانشجویی دانشگاه، به‌عنوان دبیر شورای تجدیدنظر بدون داشتن حق رأی

**تبصره :** شورا با انتخاب و صدور حکم کلیه اعضا وجاهت قانونی یافته و جلسات با حضور رییس و دبیر شورا و حداقل دو عضو دیگر رسمیت می‌یابد و احکام آن با سه رأی موافق معتبر است.

**ماده ۶- ترکیب اعضای شورای مرکزی وزارتین عبارت‌اند از:**

۱. رییس سازمان امور دانشجویان وزارت علوم یا معاون فرهنگی و دانشجویی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، حسب مورد به عنوان رییس شورا
۲. مسؤول دفتر نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در یکی از دانشگاه‌ها به پیشنهاد رییس نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها و حکم وزیر بر حسب مورد
۳. یک نفر حقوقدان از بین اعضای هیات علمی دانشگاه‌ها به پیشنهاد رییس شورای مرکزی و حکم وزیر بر حسب مورد
۴. مسؤول دبیرخانه شورای مرکزی بدون داشتن حق رای به عنوان دبیر شورا به پیشنهاد رییس شورای مرکزی و حکم وزیر بر حسب مورد
۵. دو نفر از اعضای هیات علمی دانشگاه‌ها به پیشنهاد رییس شورای مرکزی وزارتین و حکم وزیر بر حسب مورد(که در وزارت علوم، تحقیقات و فنآوری یکی از اعضای هیئت علمی، مدیر کل دانشجویان داخل سازمان دانشجویان خواهد بود)

**دکتر سعید نمکی**
**وزیر بهداشت، درمان و علوم پزشکی**

**دکتر منصور غلامی**
**وزیر علوم، تحقیقات و فنآوری**

۶. یک نفر دانشجو ترجیحا از میان اعضای شورای انضباطی دانشگاه‌ها به پیشنهاد رییس شورای مرکزی و حکم وزیر بر حسب مورد

۷. دو نفر از معاونین دانشجویی دانشگاه‌ها بنا به پیشنهاد رییس شورای مرکزی وزارتین و حکم وزیر بر حسب مورد

۸. معاون دانشجویان داخل وزارت علوم، تحقیقات و فن‌آوری و رییس مرکز خدمات آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

**تبصره ۱:** شورای مرکزی با انتخاب و صدور حکم کلیه اعضا وجاهت قانونی یافته و جلسات با حضور رییس، دبیر و پنج عضو صاحب‌رأی رسمیت می‌یابد و تصمیمات جلسه با حداقل پنج رأی موافق معتبر است.

**تبصره ۲:** عضویت اعضای منتخب در شوراهای انضباطی دانشگاه، با ابلاغ حکم عضویت در شورای مرکزی لغو می‌گردد.

## مبحث دوم ـ شرایط انتخاب اعضای شوراهای انضباطی دانشجویان

**ماده ۷-** کلیه اعضای شوراهای انضباطی که به لحاظ شخصیت حقیقی انتخاب می‌شوند باید در تقوی، امانت‌داری و استقلال‌نظر از حُسن شهرت برخوردار بوده، مورد وثوق، فاقد سوءسابقه و متاهل باشند.

**ماده ۸-** شرایط عضو دانشجویی:

۱. ترجیحاً متأهل و در صورت وجود دوره‌های تحصیلات تکمیلی در دانشگاه، از دانشجویان دوره کارشناسی ارشد یا دکتری باشند.

۲. ترجیحا نیمی از واحدهای آموزشی دوره تحصیلی خود را گذرانده باشند یا آنکه یکی از مقاطع تحصیلی پیشین خود را در همان دانشگاه به پایان رسانده باشند.

۳. در طی مدت تحصیل خود مشروط نشده باشند.

۴. فاقد سوء سابقه انضباطی باشند.

**ماده ۹-** شرایط دبیر بدوی و مرکزی:

دبیر شورای بدوی دانشگاه‌ها و مرکزی از بین کارکنان حوزه دانشجویی ترجیحاً امور انضباطی دانشگاه یا وزارتین که واجد پست سازمانی کارشناسی یا بالاتر هستند یا از اعضای هیأت‌علمی دانشگاه یا وزارتین انتخاب می‌شوند مشروط بر آن‌که متأهل و دارای حُسن شهرت در برخورد مناسب با دانشجویان باشند؛ ضمناً ارسال مدارک صلاحیت‌های فردی و طی دوره‌های آموزشی لازم جهت شروع به کار دبیران بدوی جدید دانشگاه‌ها به شورای مرکزی و اخذ تأییدیه آن مرجع الزامی است.

**دکتر سعید نمکی**
**وزیر بهداشت، درمان و علوم پزشکی**

**دکتر منصور غلامی**
**وزیر علوم، تحقیقات و فناوری**

**مبحث سوم ـ تایید و ابلاغ اعضای شوراهای انضباطی دانشجویان**

**ماده ۱۰-** تأیید و ابلاغ احکام عضویت هر یک از اعضای شورای مرکزی به امضای وزیر و شوراهای بدوی و تجدیدنظر به امضای رییس دانشگاه و به مدت دو سال انجام می‌شود و انتخاب مجدد آن‌ها بلامانع است.

**تبصره ۱ :** عزل و عدم تایید اعضای شوراهای دانشگاه به تشخیص رییس شورای تجدیدنظر دانشگاه است و می‌تواند در هر یک از موارد زیر با رعایت شرایط انتخاب اعضا نسبت به جایگزینی اعضای منتخب اقدام نماید:

۱. سه جلسه متوالی یا شش جلسه متناوب غیبت غیرموجه
۲. عدم امکان حضور در جلسات شورای انضباطی به مدت یک نیمسال یا بیشتر
۳. از بین رفتن شرایط عمومی یا خاص عضویت در شورا

**تبصره ۲ :** پس از تعیین اعضای شوراها، معرفی فرد جایگزین جهت شرکت در جلسات به‌عنوان نماینده، جانشین یا هر عنوان دیگر، برابر ضوابط امکان‌پذیر نبوده و موجب عدم وجاهت آرای صادره می‌گردد.

**تبصره ۳:** چنانچه هر یک از اعضای شورا، فاقد شرایط تعیین‌شده در این شیوه‌نامه بوده و شورا ناگزیر به استفاده از نامبرده باشد، لازم است رییس شورا در مورد وی از دبیرخانه شورای مرکزی استعلام نماید.

**تبصره ۴:** چنانچه معاونت دانشجویی و معاونت فرهنگی دانشگاه، به‌صورت مجزا تشکیل‌شده باشند، معاون دانشجویی به عنوان دبیر شورای تجدیدنظر و رییس شورای بدوی انتخاب می‌گردد.

**ماده ۱۱-** اعضای شوراهای بدوی، تجدیدنظر یا مرکزی، در هیچ‌یک از موضوعاتی که خود طرف دعوا بوده یا در آن موضوع قبلاً رأی داده باشند یا یکی از شاکی و متخلف با وی رابطه نسبی یا سببی تا درجه سوم از هر یک از طبقات ارث دارد، حق رأی ندارند؛ لیکن ارائه توضیح یا اعلام نظر در بُعد شکلی پرونده مانعی ندارد.

**دکتر سعید نمکی**
**وزیر بهداشت، درمان و علوم پزشکی**

**دکتر منصور غلامی**
**وزیر علوم، تحقیقات و فناوری**

## بخش دوم: تخلفات و تنبیهات

### مبحث اول ـ تفکیک تنبیهات

**ماده ۱۲-** به‌منظور استناد و تطبیق دقیق‌تر احکام انضباطی، تنبیهات ماده ۷ آیین‌نامه به‌صورت زیر تفکیک می‌شوند:

**الف-** تنبیهاتی که با حکم شورای انضباطی دانشگاه یا مرکزی نسبت به دانشجویان می‌تواند اعمال شود:

۱. احضار و اخطار شفاهی بدون درج در پرونده انضباطی دانشجو
۲. تذکر کتبی بدون درج در پرونده انضباطی دانشجو
۳. اخطار کتبی بدون درج در پرونده انضباطی دانشجو
۴. تذکر کتبی و درج در پرونده انضباطی دانشجو
۵. توبیخ کتبی و درج در پرونده انضباطی دانشجو
۶. دادن نمره ۲۵/ در درس، آزمون یا تکالیف مربوط به تخلف
۷. محرومیت از تسهیلات رفاهی دانشگاه یا ایجاد تغییر در آن‌ها، از قبیل وام، خوابگاه و غیره از یک ماه تا مدت‌زمان باقیمانده از تحصیل
۸. دریافت خسارت از دانشجو در مواردی که تخلف منجر به ایجاد ضرر و زیان شده باشد.
۹. منع موقت از تحصیل به مدت یک نیمسال یا از ۱ تا ۶ ماه بدون احتساب سنوات
۱۰. منع موقت از تحصیل به مدت یک نیمسال یا از ۱ تا ۶ ماه با احتساب سنوات
۱۱. منع موقت از تحصیل به مدت دو نیمسال یا از ۶ تا ۱۲ ماه بدون احتساب سنوات
۱۲. منع موقت از تحصیل به مدت دو نیمسال یا از ۶ تا ۱۲ ماه با احتساب سنوات

**ب-** تنبیهاتی که فقط با حکم شورای مرکزی می‌تواند نسبت به دانشجو اعمال شود:

۱۳. منع موقت از تحصیل به مدت سه نیمسال یا از ۱۳ تا ۱۸ ماه بدون احتساب سنوات
۱۴. منع موقت از تحصیل به مدت سه نیمسال یا از ۱۳ تا ۱۸ ماه با احتساب سنوات
۱۵. منع موقت از تحصیل به مدت چهار نیمسال یا از ۱۸ تا ۲۴ ماه بدون احتساب سنوات
۱۶. منع موقت از تحصیل به مدت چهار نیمسال یا از ۱۸ تا ۲۴ ماه با احتساب سنوات
۱۷. تغییر محل تحصیل دانشجو
۱۸. تبدیل دوره تحصیلی دانشجو از دولتی به شهریه پرداز
۱۹. اخراج دانشجو از دانشگاه، با حفظ حق شرکت مجدد در آزمون ورودی
۲۰. اخراج دانشجو از دانشگاه با محرومیت از تحصیل در کلیه دانشگاه‌ها تا ۵ سال

**دکتر سعید نمکی**
**وزیر بهداشت، درمان و علوم پزشکی**

**دکتر منصور غلامی**
**وزیر علوم، تحقیقات و فناوری**

## مبحث دوم ـ قواعد عمومی تنبیهات

**ماده ۱۳-** صدور احکام ترکیبی در مورد یک تخلف، تنها به‌صورت ترکیب تنبیهات بندهای ۶ ، ۷ و ۸ با یکی از دیگر بندها و نیز ترکیب تنبیهات بندهای ۱۷ و ۱۸ با هر یک از بندهای ۹ تا ۱۶ مشروط به رعایت محدوده تنبیهات تعیین شده برای تخلفات مجاز است.

**ماده ۱۴-** ترکیب احکام تعلیقی با سایر تنبیهات مندرج در کلیه بندها و تعلیق بخشی از احکام نهایی با رعایت تبصره ۸ بند ب ماده ۷ آیین‌نامه مجاز است.

**ماده ۱۵- شروع به تخلف:** در مواردی که قصد ارتکاب تخلف محرز باشد و دانشجو شروع به انجام آن نماید ولیکن تخلف به‌طور کامل واقع نشود، چنانچه اقدامات انجام‌گرفته عنوان یکی از تخلفات مصرح در شیوه‌نامه را داشته باشد، محکوم به تنبیه همان تخلف می‌شود در غیر اینصورت حداقل تنبیه مقرر در مورد تخلف اعمال می گردد؛ مجرد قصد ارتکاب تخلف و اقداماتی که صرفاً مقدمه تخلف بوده و ارتباط مستقیم با وقوع تخلف نداشته باشد، شروع به تخلف نبوده و از این حیث قابل رسیدگی نخواهد بود .

**ماده ۱۶- تعدد معنوی تخلف:** هرگاه فعل واحد، دارای عناوین متعدده تخلف باشد، تنها تحت عنوان تخلفی که مجازات شدیدتری دارد رسیدگی می‌شود و اعمال تنبیهات مربوط به سایر تخلفات مجاز نیست.

**ماده ۱۷- تعدد مادی تخلف:** اگر دانشجو مرتکب چندین تخلف با عناوین مختلف شود برای هر یک از تخلفات، حکم جداگانه صادر می‌شود.

**تبصره ۱:** چنانچه قبل از اتمام اجرای حکم انضباطی مبتنی بر محرومیت از تحصیل، حکم محرومیت از تحصیل دیگری صادر شود در صورتی که محرومیت‌های مزبور با مدت‌های مختلف باشند صرفاً تنبیه اشد و در غیر این‌صورت یکی از تنبیهات اجرا می‌شود.

**تبصره ۲:** اگر مجموع تخلفات، عنوان تخلف خاصی در شیوه‌نامه داشته باشد، ضمن تصریح در احراز تخلف منطبق با شیوه‌نامه در حکم صادره، خاطی به تنبیه مقرر در آن بند محکوم می‌شود.

**تبصره ۳:** گروه‌های الف تا د عناوین چهارگانه تخلفات ماده ۶ آیین‌نامه هستند مواد هر یک از این گروه‌ها یک بند اصلی نامیده می‌شود و تخلفات زیرمجموعه هر یک از مواد، از یک نوع تلقی شده و مصداق تعدد مادی تخلف محسوب نمی‌شود و باید تنبیه متناسب، صرفا از دامنه اشد انتخاب گردد.

**ماده ۱۸- تکرار تخلف:** ارتکاب تخلف در صورت وجود سابقه محکومیت قطعی مبنی بر ارتکاب همان تخلف در همان مقطع تحصیلی، تکرار تخلف محسوب می‌شود.

**دکتر سعید نمکی**
**وزیر بهداشت، درمان و علوم پزشکی**

**دکتر منصور غلامی**
**وزیر علوم، تحقیقات و فناوری**

**تبصره:** چنانچه پیش از ابلاغ حکم قطعی، دانشجو مجددا مرتکب همان تخلف شود، شورا موظف به صدور حکم واحد است و در صورت صدور آراء متعدد، دانشجو می‌تواند از مرجع بالاتر تقاضای تجمیع آراء و صدور حکم واحد نماید.

**ماده ۱۹-** در هر یک از محکومیت‌های مشتمل بر محرومیت‌های تحصیلی می‌توان برخی از نیمسال‌ها یا ماه‌های منع موقت از تحصیل را با احتساب سنوات و برخی را بدون احتساب سنوات در نظر گرفت مشروط به آن‌که محرومیت از تحصیل با احتساب سنوات منجر به اخراج آموزشی دانشجو نشود.

**ماده ۲۰-** احکام صادره موضوع بندهای ۹ تا ۱۸ در خصوص دانشجویانی که کلیه واحدهای درسی خود را گذرانده‌اند، موضوعیت ندارد و تنبیهات بندهای ۹ تا ۱۶ به صورت منع موقت از اعطای مدرک تحصیلی با صدور گواهی یا بدون صدور گواهی گذراندن واحدهای درسی یا منع صدور مدرک تحصیلی و گواهی گذراندن واحدهای درسی صادر و اعمال می‌گردد.

**ماده ۲۱-** حق ورود دانشجو به محیط دانشگاهی و استفاده از خدمات و تسهیلات دانشجویی به دانشجویانی که به یکی از تنبیهات بندهای ۹ تا ۱۶ محکوم شده‌اند منوط به صلاحدید شورای صادرکننده حکم است.

**ماده ۲۲-** اخذ نظر دفتر مشاوره برای صدور و اعمال تنبیه محرومیت از خوابگاه الزامی است.

**تبصره:** در صورت قطعی شدن حکم مشتمل بر محرومیت از خوابگاه یا تحصیل، مراتب حسب صلاحدید شورا به ولی، سرپرست یا همسر دانشجو اطلاع داده می‌شود.

**ماده ۲۳-** از بدو تا پایان رسیدگی به پرونده‌های انضباطی، اخذ تعهد، ایجاد صلح و سازش یا اخذ رضایت شاکی، حسب مورد بنا به صلاحدید هر یک از شوراها به منظور تخفیف یا تعلیق در تنبیه یا مختومه شدن پرونده بدون درج در سوابق انضباطی مجاز است.

**ماده ۲۴-** شوراهای انضباطی صادرکننده حکم می‌توانند در صورت صلاحدید تا پیش از صدور حکم از سوی مرجع بالاتر و پیش از دانش‌آموختگی، مطابق تبصره ۸ ماده ۷ آیین‌نامه (به جز موارد استثناشده)، نسبت به تعلیق تمام یا بخشی از احکام صادر شده اقدام کنند.

**تبصره ۱:** چنانچه شوراهای انضباطی نسبت به تعلیق اجرای حکم دانشجو اقدام نمایند و دانشجو طی مدت باقی‌مانده از تحصیل اقدام به تخلف دیگری نمایدکه به صدور حکم انضباطی قطعی منجر شود، حکم تعلیقی قبلی نیز به اجرا درخواهد آمد؛ در هر صورت اعتبار اجرای حکم تعلیقی تا پایان مقطع تحصیلی جاری دانشجو است.

**تبصره ۲:** استفاده از موضوع این ماده طی مقطع تحصیلی دانشجو فقط یک‌بار مجاز است.

**تبصره ۳:** این ماده بر کلیه احکام صادره شمول دارد به‌جز در تخلفات : اعمال شنیع (از قبیل زنا و لواط)، سرقت مکرر، استفاده از سلاح، عضویت یا فعالیت در گروهک‌های ملحد، مفسد یا محارب، توزیع مواد مخدر و مشروبات الکلی

**دکتر سعید نمکی**
**وزیر بهداشت، درمان و علوم پزشکی**

**دکتر منصور غلامی**
**وزیر علوم، تحقیقات و فناوری**

## مبحث سوم ـ تفکیک تخلفات و تخصیص تنبیهات

تخلفات مندرج در ماده ۶ آیین‌نامه با قید تنبیهات متناسب بر اساس ماده ۱۲ شیوه‌نامه، به شرح زیر تفصیل داده می‌شوند:

### الف- رسیدگی به تخلفات عمومی دانشجویان (از قبیل تهدید، تطمیع، توهین، تهمت، ضرب‌وجرح، تخلفات رایانه‌ای و مخابراتی، جعل، سرقت، رشوه، اختلاس، قتل و ...)

**ماده ۲۵- تهدید، تطمیع، توهین، فحاشی، هتک حرمت، تهمت، افترا و نشر اکاذیب**

متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۳ تا ۹ (بجز بند ۶) محکوم می‌شود و در صورت تکرار تنبیه تا بند ۱۲ قابل تشدید است.

**تبصره :** درصورتی‌که شاکی، یکی از اعضای هیأت‌علمی، مسئولان، کارمندان دانشگاه یا مسئولان دستگاه‌های دولتی باشد، متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۳ تا ۱۲ (بجز بند ۶) محکوم می‌شود و در صورت تکرار، تنبیه تا بند ۱۴(بجز بند ۶) قابل تشدید است.

**ماده ۲۶- ضرب**

متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۴ تا ۹ (بجز بند ۶) محکوم می‌شود.

**تبصره ۱:** درصورتی‌که مضروب یکی از اعضای هیأت‌علمی، مسئولان یا کارمندان دانشگاه باشد یا تخلف تکرار شود تنبیه تا بند ۱۳(بجز بند ۶) قابل تشدید است.

**تبصره ۲:** درصورتی‌که نزاع به‌صورت دسته‌جمعی (بیش از سه نفر ) باشد، تنبیه متخلفین به تناسب تا بند ۱۲ قابل تشدید است.

**تبصره۳:** در ضرب و درگیری که منتهی به جرح شده باشد متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۵ تا ۱۲ (بجز بند ۶) محکوم و در صورتی که تخلف تکرار شود یا ضرب‌وجرح بسیار شدید یا به صورت جمعی باشد متناسب با مورد تنبیه تا بند ۱۶ قابل تشدید است.

**تبصره۴:** رسیدگی به تخلفات مواد ۲۵ و ۲۶، مستلزم شکایت شاکی خصوصی در دبیرخانه شورای انضباطی است.

**ماده ۲۷- جعل یا ارائه هرگونه سند، مهر، امضاء و عنوان مجعول یا استفاده از آن‌ها(اعم از مکتوب یا نرم‌افزاری) در دانشگاه**

متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۱ تا ۸ (بجز بند۶) محکوم می‌شود و در صورت تکرار تنبیه تا بند ۹ قابل تشدید است.

**تبصره ۱:** چنانچه فعل ارتکابی منجر به هرگونه انتفاع آموزشی از قبیل قبولی در دروس دانشگاهی، گواهی گذراندن واحدهای درسی دانشگاه یا تحصیل یا تغییر در نمره شده باشد، متخلف به تنبیه بند ۶ و یکی از تنبیهات بندهای ۱ تا ۱۰ محکوم و در صورت تکرار، تنبیه تا بند ۱۲ قابل تشدید است.

**دکتر سعید نمکی**
**وزیر بهداشت، درمان و علوم پزشکی**

**دکتر منصور غلامی**
**وزیر علوم، تحقیقات و فناوری**

**تبصره ۲:** در صورت جعل گواهی فراغت از تحصیل، متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۵ تا ۱۲ محکوم می‌گردد و در صورت انتفاع از گواهی مزبور، تنبیه تا بند ۱۸ قابل تشدید است.

**تبصره ۳:** درصورتی‌که ارائه سند جعلی منجر به پذیرفته شدن دانشجو یا جزئی از شرایط پذیرش وی در دانشگاه باشد، علاوه بر گزارش به هیأت مرکزی گزینش دانشجو، تنبیه تا بند ۲۰ قابل تشدید است.

**ماده ۲۸- سرقت**

متخلف به تنبیه بند ۸ و یکی از تنبیهات بندهای ۲ تا ۵ محکوم می‌شود و در صورت تکرار، تنبیه تا بند ۱۲ (بجز بند ۶) قابل تشدید است.

**تبصره ۱:** چنانچه سرقت با مشارکت باندهای سرقت باشد، متخلف به تنبیه بند ۸ و یکی از تنبیهات بندهای ۹ تا ۱۸ محکوم و در صورت تکرار، تنبیه تا بند ۲۰ قابل تشدید است.

**تبصره ۲:** هر کس با تبانی، اطلاعات مربوط به فعالیت مجرمانه باند سرقت را کتمان کند، به نحوی‌که سبب تسهیل ارتکاب اعمال مجرمانه گردد به یکی از تنبیهات بندهای۱ تا ۹ (بجز بند۶) محکوم می‌شود و در صورت تکرار، تنبیه تا بند ۱۲ قابل تشدید است.

**ماده ۲۹- اخذ یا دادن رشوه یا کلاهبرداری، خیانت در امانت یا ایراد خسارت :**

در صورت اخذ یا دادن رشوه یا کلاهبرداری از یا به یکی از دانشگاهیان یا خیانت درامانت یا ایراد خسارت به اموال عمومی دانشگاه (یا اموال شخصی در صورت وجود شاکی)، علاوه بر محکومیت متخلف به جبران خسارت وارده طبق بند ۸، به یکی از تنبیهات بندهای ۱ تا ۵ محکوم می‌شود و در صورت تکرار، تنبیه تا بند ۹ (بجز بند ۶) قابل تشدید است.

**تبصره ۱:** درصورتی‌که ارتکاب تخلف منجر به نمره قبولی متخلف در یکی از دروس دانشگاهی شده باشد متخلف به تنبیه بند ۶ و یکی از تنبیهات بندهای ۹ یا۱۰ محکوم می‌شود و در صورت تکرار، تنبیه تا بند ۱۲ قابل تشدید است.

**تبصره ۲:** در صورت محکومیت قضایی نسبت به وقوع تخلف در ارتباط با شخصیت‌های حقیقی یا حقوقی در خارج از دانشگاه، متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۱ تا ۵ محکوم و در صورت تکرار، تنبیه تا بند ۹ (بجز بند ۶) قابل تشدید است.

**تبصره ۳:** در صورت محکومیت قضایی مبنی بر اختلاس، متخلف به تناسب اموال مورد اختلاس و میزان مشارکت در آن، علاوه بر جبران خسارت طبق بند ۸ به یکی از تنبیهات بندهای ۱ تا ۱۳ (بجز بند ۶) محکوم می‌شود و در صورت تکرار، تنبیه تا بند ۲۰ قابل تشدید است.

**تبصره۴:** در صورت فعالیت در شرکت‌های هرمی و امثال آن متخلف ضمن جبران خسارت، به یکی از تنبیهات بندهای ۷ تا ۱۲ محکوم و در صورت تکرار، تنبیه تا بند ۲۰ قابل تشدید است.

**دکتر سعید نمکی**
**وزیر بهداشت، درمان و علوم پزشکی**

**دکتر منصور غلامی**
**وزیر علوم، تحقیقات و فناوری**

**ماده ۳۰- نگهداری، حمل، خرید و فروش یا استفاده از سلاح:**

در صورت نگهداری، حمل، خرید و فروش اسلحه گرم یا سرد غیرمجاز، افشانه و شوکر، به‌تناسب مورد، متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۵ تا ۱۴ (بجز بند ۶) محکوم و در صورت تکرار، تنبیه تا بند ۱۶ قابل تشدید است.

**تبصره ۱:** در صورت تهدید، اخاذی، تظاهر یا قدرت‌نمایی با اسلحه، مرتکب به یکی از تنبیهات بندهای ۹ تا ۱۲محکوم می‌گردد و چنانچه تخلف تکرار شود یا مرتکب از سلاح استفاده نماید به تناسب، تنبیه تا بند ۲۰ قابل تشدید است.

**تبصره ۲:** درصورتی‌که اخاذی بدون سلاح انجام شود و عمل ارتکابی مشمول عنوان کلاهبرداری یا تحصیل مال از طریق نامشروع شود وفق مفاد ماده ۲۹ یا تبصره‌های مرتبط قابل رسیدگی خواهد بود.

**ماده ۳۱- ارتکاب قتل عمد:**

در صورت محکومیت قضایی، تنبیهات بندهای ۱۹ یا ۲۰ در خصوص وی لازم‌الاجرا است.

**تبصره ۱:** در صورت محکومیت قضایی مبنی بر مباشرت یا مشارکت یا معاونت در قتل عمد به یکی از تنبیهات بندهای ۱۵ الی ۲۰ محکوم می‌شود.

**تبصره ۲:** چنانچه دانشجویی به قتل غیر عمد محکوم شده باشد شورای تجدیدنظر می‌تواند نسبت به ارائه پیشنهاد تغییر محل تحصیل نامبرده به شورای مرکزی اقدام نماید.

**ماده ۳۲- تخلفات رایانه‌ای و مخابراتی:**

درصورت ارتکاب هر یک از تخلفات در فضای مجازی از قبیل هک‌کردن، ویروسی‌کردن، سابوتاژ رایانه‌ای (تغییر، محو، متوقف‌سازی و...)، تخریب رایانه (نرم‌افزاری یا سخت‌افزاری) از طریق نفوذ به سیستم، جاسوسی‌کردن و دستیابی غیرمجاز به اطلاعات، ضبط صدا یا تصویربرداری‌های بدون مجوز یا انتشار آن‌ها، فروش، افشا یا انتشار اسناد، اطلاعات یا داده‌های مربوط به دانشگاه، وارد شدن به حریم خصوصی افراد در فضای وب یا استفاده ابزاری یا سوء استفاده از اطلاعات، تصاویر یا محصولات صوتی و تصویری صفحات شخصی افراد حقیقی یا حقوقی (اعم از اخاذی، افشا، انتشار، ... یا تهدید به اقدام در این موارد یا موارد مشابه) شنود غیرقانونی، تهیه سایت‌ها و وبلاگ‌های غیراخلاقی و ضدامنیت‌ملی، تهدید و هتک حرمت اشخاص، اهانت به مقدسات دینی، نفوذ به سایت‌های دولتی، ارسال ایمیل‌های مخرب، ایجاد دسترسی غیرمجاز یا اخلال در سطح دسترسی افراد، بارگذاری، دانلود یا انتشار موضوعات غیراخلاقی و کلیه جرایم عمومی در فضای وب، متخلف به تناسب تخلف، به یکی از تنبیهات بندهای ۴ تا ۱۰ (بجز بند ۶) محکوم می‌شود.

**تبصره:** درصورتی‌که تخلف تکرار گردد یا دارای ابعاد گسترده‌ای باشد به نسبت سطح تأثیر تخلف، تنبیه تا بند ۲۰ قابل تشدید است.

**دکتر سعید نمکی**
**وزیر بهداشت، درمان و علوم پزشکی**

**دکتر منصور غلامی**
**وزیر علوم، تحقیقات و فناوری**

## ب- رسیدگی به تخلفات آموزشی و اداری

**ماده ۳۳- تقلب در آزمون‌ها یا فعالیت‌های آموزشی:**

تقلب عبارت است از استفاده محرز دانشجو از اطلاعات، تجهیزات یا امکانات به‌نحوی‌که مجاز نباشد، با قصد قبلی برای ارائه نتیجه یک فعالیت آموزشی موظف؛ متخلف به تنبیه بند ۶ (در درس یا آزمون‌های مربوطه) و متناسب با نوع تقلب به یکی از تنبیهات بندهای ۱تا ۵ و در صورت تکرار علاوه بر تنبیه بند ۶ به یکی از تنبیهات بندهای ۹ تا ۱۲ محکوم می‌گردد.

**تبصره ۱:** صورتجلسه تقلب در جلسه آزمون با گزارش مراقبین جلسه، نظر صریح مدرس مبنی بر انتفاع دانشجو یا نماینده آموزش و با تأیید معاونت آموزشی دانشکده به شورای انضباطی ارسال می‌گردد.

**تبصره ۲:** پاسخ نادرست که نتیجه استفاده محرز دانشجو از تقلب باشد نیز مشمول تنبیه بند ۶ می‌گردد.

**تبصره ۳:** به همراه داشتن مکتوبات، تجهیزات و امکانات غیر مجاز به نحوی که استفاده از آن‌ها محرز نگردد، تخلف دانشجو وفق ماده فوق، احراز و صرفا به یکی از تنبیهات بندهای ۱تا ۵ محکوم می‌شود.

**تبصره ۴:** تعلیق تنبیه بند ۶ برای تقلب، معادل حذف درس یا تکالیف مربوطه با الزام در تکرار آن خواهد بود.

**تبصره ۵ :** چنانچه دانشجوی مرتکب تقلب به بند ۶ محکوم شود، همکاری کننده در آن تقلب نیز به یکی از تنبیهات بندهای ۱ تا ۵ و بند ۶ تعلیقی محکوم می‌گردد.

**تبصره ۶ :** در صورت تقلب دانشجو در امتحانات جامع کشوری، متخلف متناسب با نوع تقلب به یکی از تنبیهات بندهای ۵ تا ۹ محکوم می‌گردد و در صورت تکرار، تنبیه تا بند ۱۲ قابل تشدید است.

**ماده ۳۴- تقلب در فعالیت‌های پژوهشی:**

در صورت ارتکاب هر نوع تخلف پژوهشی مانند سرقت، اجاره یا داده سازی علمی، عدم تعهد و مسئولیت نسبت به ذی‌نفعان در امور پژوهشی، عدم رعایت حقوق آزمودنی‌ها، عدم استفاده درست از منابع، انتشار غیر واقعی، مجدد، همپوشان و تکه‌ای از قبیل معرفی نویسندگان یا داوران غیرواقعی و ساخت و استفاده از ایمیل جعلی برای داوری غیرواقعی مقالات توسط خود دانشجو و ..... متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۹ تا ۱۲ محکوم و در صورت تکرار یا محکومیت درمراجع قضایی تنبیه تا بند ۲۰ قابل تشدید است.

**تبصره ۱ :** چنانچه تخلف در انجام پایان‌نامه باشد به طوری که مانع انتساب اثر به دانشجو شود یا در تدوین مقاله باشد که منجر به قبولی در دروس دانشگاهی یا تغییر در نمره شده باشد، متخلف علاوه بر اعمال تنبیهات ماده فوق به تنبیه بند ۶ در درس یا تکالیف مربوطه نیز محکوم می‌شود.

**تبصره ۲ :** در مواردی که تخلف پژوهشی دانشجو پس از دانش‌آموختگی احراز گردد نظر شورای مرکزی ملاک عمل خواهد بود.

**دکتر سعید نمکی**
**وزیر بهداشت، درمان و علوم پزشکی**

**دکتر منصور غلامی**
**وزیر علوم، تحقیقات و فناوری**

**تبصره ۳** : همکاری‌کننده در هر یک ازتخلفات پژوهشی به یکی از تنبیهات بندهای ۵ تا ۹ (بجز بند۶) محکوم می‌گردد و در صورت تکرار، تنبیه تا بند ۱۲ قابل تشدید است.

**ماده ۳۵- فرستادن دیگری به‌جای خود در امتحان:**

متخلف به تنبیه بند ۶ در امتحان مربوط و یکی از تنبیهات بندهای ۹ تا ۱۲ محکوم می‌شود و در صورت تکرار، تنبیه تا بند ۱۴ قابل تشدید است.

**تبصره ۱:** در صورت شرکت به‌جای دیگری در امتحان، متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۹ تا ۱۲ محکوم می‌شود و در صورت تکرار، تنبیه تا بند ۱۴قابل تشدید است.

**تبصره ۲:** کلیه آزمون‌هایی که از سوی دانشگاه به‌عنوان آزمون رسمی به دانشجویان اعلام می‌شوند مشمول مواد ۳۳ و ۳۵ می‌شوند.

**تبصره ۳:** نقض مقررات جلسه امتحان، بدون ارتکاب فعلی از جانب متخلف یا وجود قرائن دیگر که عامل معنوی در تخلف تقلب را محرز نکند، مشمول مواد ۳۳و ۳۵ نمی‌شود.

**ماده ۳۶- سرقت، خرید، فروش یا افشای سؤالات یا ورقه‌های امتحانی:**

متخلف علاوه بر محکومیت به بند ۶ به یکی از تنبیهات بندهای ۹ تا ۱۲ محکوم می‌شود و در صورت تکرار، تنبیه تا بند ۱۴ قابل تشدید است.

**ماده ۳۷- اخلال، ایجاد وقفه یا مزاحمت برای برنامه‌های خوابگاه یا دانشگاه:**

متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۱ تا ۹ و چنانچه اخلال منجر به انتفاع آموزشی دانشجو شود به بند ۶ هم محکوم می‌شود.

**تبصره ۱ :** درصورتی‌که اخلال در برنامه‌های دانشگاه یا خوابگاه، تکرار یا منجر به ایجاد اغتشاش در سطح دانشگاه یا خوابگاه شود ، تنبیه متخلف تا بند ۱۰(بجز بند۶) قابل تشدید است.

**تبصره ۲:** درصورتی‌که اخلال در برنامه‌های دانشگاه یا خوابگاه، منجر به اغتشاش با تحریک دیگران یا تشکیل گروه همراه باشد ، تنبیه متخلف تا بند ۱۳ قابل تشدید است.

**تبصره ۳** : درصورتی‌که اخلال منجر به اغتشاش و همراه با ضرب‌وجرح باشد، متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۷ تا ۱۵ محکوم می‌شود و در صورت تکرار، تنبیه تا بند ۱۷ قابل تشدید است.

**تبصره ۴:** درصورتی‌که اخلال در برنامه‌های دانشگاه یا خوابگاه به واسطه دادن اطلاعات ناصحیح به دانشگاه یا کتمان حقایق اعم از شفاهی یا کتبی بوده و منجر به انتفاع دانشجو شود متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۱ تا ۸ (بجز بند ۶) محکوم می‌شود و در صورت تکرار، تنبیه تا بند ۱۰ قابل تشدید است.

**تبصره ۵** : تجمعاتی که به صورت مسالمت آمیز و بدون ایراد خسارت به اموال دانشگاه، درگیری، توهین، هتاکی یا اقدام جهت تعطیلی کلاس‌های آموزشی انجام پذیرد از شمول ماده فوق خارج است.

**دکتر سعید نمکی**
**وزیر بهداشت، درمان و علوم پزشکی**

**دکتر منصور غلامی**
**وزیر علوم، تحقیقات و فناوری**

## ج-رسیدگی به تخلفات سیاسی

**ماده ۳۸- دادن اطلاعات خلاف واقع یا کتمان واقعیات از روی عمد نسبت به خود، گروهک‌های محارب، مفسد یا افراد وابسته به آن‌ها**

متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۱ تا ۵ محکوم می‌شود اگر تخلف، تکرار یا منجر به انتفاع گروهک‌های مذکور گردد تنبیه تا بند ۱۴ قابل تشدید است.

**ماده ۳۹- عضویت در گروهک‌های محارب، مفسد، ملحد یا هواداری**

عضویت یا هواداری از گروه‌های محارب، مفسد، ملحد یا گروه‌های غیرقانونی منحله که به موجب احکام قضایی محارب، مفسد یا ملحد تشخیص داده‌شده باشند به تناسب موضوع تخلف، به یکی از تنبیهات بندهای ۱ تا ۵ محکوم می‌شود.

**تبصره:** انجام اعمالی به نفع گروه‌های محارب، مفسد، ملحد یا گروه‌های غیرقانونی منحله که به‌موجب احکام قضایی محارب، مفسد یا ملحد تشخیص داده شده باشند متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۸ تا ۱۲ ( بجز بند ۶) محکوم می‌شود و در صورت تکرار، تنبیه تا بند ۱۴ قابل تشدید است.

**ماده ۴۰- فعالیت و تبلیغ به نفع گروهک‌ها و مکاتب الحادی**

درصورتی‌که فعالیت و تبلیغ به نفع گروهک‌های محارب و معاند نظام جمهوری اسلامی ایران یا گروه‌های غیرقانونی منحله که به‌موجب احکام قضایی معاند نظام جمهوری اسلامی ایران تشخیص داده شده باشند، متخلف به یکی از تنبیهات بندهای۱ تا ۵ محکوم می‌شود و در صورت تکرار، تا بند ۱۲ (بجز بند ۶) قابل تشدید و درصورتی‌که منجر به انتفاع آن‌ها گردد تنبیه تا بند ۱۴ قابل تشدید است.

**ماده ۴۱- توهین به شعائر و مقدسات اسلامی یا ملی، ادیان رسمی کشور یا ارتکاب اعمالی بر ضد نظام جمهوری اسلامی (مانند فحاشی و استفاده از الفاظ رکیک به‌طور شفاهی یا کتبی، از طریق شعارنویسی، پخش اعلامیه )**

متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۱ تا ۸ (بجز بند ۶) محکوم می‌شود.

**تبصره:** درصورتی‌که ارتکاب عمل به‌صورت جمعی و به قصد بلوا و آشوب صورت گیرد یا به‌طور مکرر و بدون توجه به تنبیهات قبلی واقع شود تنبیه تا بند ۱۳ قابل تشدید است.

**ماده ۴۲- ایجاد بلوا و آشوب در محیط دانشگاه:**

اگر بلوا و آشوب در محیط دانشگاه در جهت ضربه زدن به ارکان نظام باشد متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۳ تا ۱۳ (بجز بند ۶) محکوم می‌شود و چنانچه با هماهنگی و برنامه‌ریزی قبلی یا با هدایت گروه‌های غیرقانونی خارج از دانشگاه باشد یا تکرار شود تنبیه تا بند ۲۰ قابل تشدید است.

**دکتر سعید نمکی**
**وزیر بهداشت، درمان و علوم پزشکی**

**دکتر منصور غلامی**
**وزیر علوم، تحقیقات و فناوری**

## د ـ رسیدگی به تخلفات اخلاقی

**ماده ۴۳- استعمال مواد اعتیادآور (مخدر، توهم‌زا، روان‌گردان )یا استفاده از مشروبات الکلی**

متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۴ تا ۱۰ (بجز بند ۶) محکوم می‌شود و چنانچه تخلف تکرار شود یا در دانشگاه یا اماکن وابسته به آن، صورت پذیرد یا آثار سوء عمومی داشته باشد تنبیه تا بند ۱۲ قابل تشدید است.

**ماده ۴۴- تشکیل جلسه و دعوت از دیگران برای استعمال مواد اعتیادآور یا استفاده از مشروبات الکلی(یا مشارکت یا همکاری در این خصوص)**

متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۵ تا ۱۲ (بجز بند ۶) محکوم می‌گردد و در صورت استفاده از اماکن وابسته به دانشگاه، به یکی از تنبیهات بندهای ۷ تا ۱۶ محکوم و در صورت تکرار، تنبیه تا بند ۱۸ قابل تشدید است.

**تبصره :** شرکت در این جلسات به همراه استعمال مواد اعتیادآور یا استفاده از مشروبات الکلی موجب تنبیه از بند ۴ تا ۱۲(بجز بند ۶) می‌شود و در صورت تکرار، تنبیه تا بند ۱۴ قابل تشدید است.

**ماده ۴۵- اعتیاد به مواد اعتیادآور یا مشروبات الکلی**

متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۳ تا ۵ محکوم می‌شود و در صورت عدم توجه به تنبیهات قبلی تا بند ۲۰ قابل تشدید است.

**تبصره ۱:** اخذ آزمایش اعتیاد به‌صورت محرمانه از افراد مشکوک، با اجازه مکتوب معاون فرهنگی، دانشجویی دانشگاه پیش از طرح پرونده مبنی بر اعتیاد الزامی است.

**تبصره ۲:** ادامه تحصیل دانشجوی معتاد منوط به منفی بودن آزمایش مذکور و همکاری در درمان اعتیاد و مراجعه مستمر وی به مرکز مشاوره و روانپزشک خواهد بود.

**ماده ۴۶- نگهداری، خریدوفروش، تولید یا توزیع مواد اعتیادآور یا مشروبات الکلی**

متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۵ تا ۱۲(بجز بند ۶) محکوم می‌شود و چنانچه تخلف تکرار شود یا از اماکن وابسته یا مربوط به دانشگاه برای این منظور استفاده کرده باشد تنبیه تا بند ۱۸ قابل تشدید است.

**ماده ۴۷- ارتکاب قمار و تجاهر به آن**

قمار عبارت است از انجام بازی همراه با شرط برد و باخت که در آن بازنده موظف به تأدیه شرط به نفع برنده باشد؛ چنانچه این عمل به شکل مکرر، علنی و با جسارت انجام گردد، تجاهر به قمار است؛ درصورتی‌که متخلف صرفاً مرتکب قمار گردد به یکی از تنبیهات بندهای ۱ تا ۴ و چنانچه تجاهر به قمار داشته باشد به یکی از تنبیهات بندهای ۴ تا ۹ (بجز بند ۶) محکوم می‌شود و در صورت تکرار، تنبیه تا بند ۱۲ قابل تشدید است.

**دکتر سعید نمکی**
**وزیر بهداشت، درمان و علوم پزشکی**

**دکتر منصور غلامی**
**وزیر علوم، تحقیقات و فناوری**

**ماده ۴۸- خرید و فروش یا توزیع آلات قمار**

چنانچه خرید و فروش با علم به استفاده از آن برای قمار صورت گیرد متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۵ تا ۱۲ (بجز بند ۶) محکوم می‌گردد و در صورت تکرار، تنبیه تا بند ۱۴ قابل تشدید است.

**ماده ۴۹- استفاده از هرگونه آلات لهو و لعب یا محصولات رسانه‌ای غیرمجاز**

چنانچه متخلف از محیط یا امکانات دانشگاهی برای این منظور استفاده کرده باشد به یکی از تنبیهات بندهای ۱تا ۵ محکوم می‌شود و در صورت تکرار، تنبیه تا بند ۹ قابل تشدید است.

**ماده ۵۰- تولید، خریدوفروش، تکثیر، توزیع یا نگهداری هرگونه آلات لهو و لعب یا محصولات رسانه‌ای غیر مجاز**

متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۵ تا ۱۲ (بجز بند ۶) محکوم می‌شود و در صورت تکرار، تنبیه تا بند ۱۴ قابل تشدید است.

**ماده ۵۱- عدم رعایت پوشش اسلامی یا ضوابط پوشش ابلاغی وزارتین**

متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۱ تا ۵ محکوم می‌شود و در صورت اصرار و تکرار، تنبیه تا بند ۹ قابل تشدید است.

**ماده ۵۲- عدم رعایت شئون دانشجویی :**

در صورت ارتکاب هرگونه رفتارِ خلاف شئون، منزلت و عرف مسلم که دانشگاهیان آن را مذموم بدانند، متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۱ تا ۵ محکوم می‌گردد و در صورت تکرار، تنبیه تا بند ۹ (بجز بند۶) قابل تشدید است.

**تبصره ۱ :** در صورت استعمال دخانیات در دانشگاه یا اماکن مرتبط، متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۱ تا ۳ محکوم می‌شود و در صورت تکرار، تنبیه تا بند ۹ (بجز بند ۶) قابل تشدید است.

**تبصره ۲:** در صورت لطمه به حیثیت و شئون دانشگاهیان به یکی از تنبیهات بندهای ۵ تا ۹ (بجز بند۶) محکوم می‌شود و در صورت تکرار، تنبیه تا بند ۱۲ قابل تشدید است.

**تبصره ۳ :** چنانچه رفتار دانشجو منجر به سلب صلاحیت حرفه‌ای وی در رشته‌های بالینی گردد متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۷ تا ۱۲ محکوم می‌گردد و در صورت تکرار، تنبیه تا بند ۲۰ قابل تشدید است؛ در رسیدگی به این مورد اخذ نظر گروه تخصصی و معاونت آموزشی مربوطه ضروری است.

**ماده ۵۳- عدم رعایت موازین محرز شرعی در ارتباط با نامحرم**

متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۱ تا ۵ محکوم می‌شود و چنانچه دارای شاکی خصوصی باشد یا عفت عمومی را خدشه‌دار نماید یا آثار علنی و مشهود داشته باشد یا در صورت تکرار، تنبیه تا بند ۱۰(بجز بند ۶) قابل تشدید است.

**دکتر سعید نمکی**
**وزیر بهداشت، درمان و علوم پزشکی**

**دکتر منصور غلامی**
**وزیر علوم، تحقیقات و فناوری**

**تبصره :** چنانچه دانشجو در ارتباط با نامحرمی که حسب وظایف آموزشی-پژوهشی محوله، تحت تسلط وی قرار دارد، موازین محرز شرعی را رعایت ننماید، در صورت شکایت شاکی خصوصی و احراز وقوع تخلف، متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۹ تا ۱۲ محکوم می‌شود و در صورت تکرار، تنبیه تا بند ۲۰ قابل تشدید است.

**ماده ۵۴- داشتن رابطه نامشروع (مادون زنا)**

رابطه نامشروع عبارت است از برقراری ارتباط‌های مکرر که شرعی (اسلامی) نبوده یا بدون طی مراحل شرعی یا قانونی لازم صورت گرفته باشد چنانچه تخلف منجر به صدور حکم قضایی گردد، متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۴ تا ۱۲ (بجز بند ۶) محکوم می‌شود.

**تبصره :** چنانچه تخلف در موارد متعدد واقع شده یا تکرار شود تنبیه تا بند ۲۰ قابل تشدید است.

**ماده ۵۵- شرکت در جلسه نامشروع**

جلسه نامشروع عبارت است از گردهم آمدن گروهی به‌قصد انجام اعمالی که شرع اسلام آن را نفی کرده و جایز نمی‌داند؛ در صورت محکومیت قضایی متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۱ تا ۹(بجز بند ۶) محکوم می‌شود و در صورت تکرار، تنبیه تا بند ۱۷ قابل تشدید است.

**تبصره :** در صورت تشکیل یا همکاری در تشکیل جلسه نامشروع و محکومیت قضایی متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۷ تا ۱۲ محکوم می‌شود و در صورت تکرار، تنبیه تا بند ۱۷ قابل تشدید است.

**ماده ۵۶- انجام عمل منافی عفت (زنا، لواط یا مساحقه)**

در صورت اثبات در مراجع قضایی متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۹ تا ۲۰ محکوم می‌گردد.

**دکتر سعید نمکی**
**وزیر بهداشت، درمان و علوم پزشکی**

**دکتر منصور غلامی**
**وزیر علوم، تحقیقات و فنآوری**

## بخش سوم: شورای بدوی

### مبحث اول ـ شروع رسیدگی

**ماده ۵۷**- صدور احکام انضباطی در خصوص دانشجویان، تنها از طریق شوراهای انضباطی صورت می‌گیرد و سایر نهادها یا مسئولان دانشگاه، جز در مقام اجرای احکام صادرشده از شوراهای انضباطی، مجاز به صدور یا اجرای مفاد هیچ‌یک از تنبیهات انضباطی نمی‌باشند.

**ماده ۵۸**- رسیدگی به تخلفات انضباطی دانشجویان در موارد ذیل شروع می‌شود:

۱. شکایت شاکی (کسی که از وقوع تخلف متحمل ضرر و زیان می‌گردد و رسیدگی به شکایت خود را درخواست می‌نماید)
۲. گزارش مکتوب مسئولین و اشخاص حقیقی یا حقوقی و مراجع ذیصلاح داخل یا خارج دانشگاه( اشخاص حقوقی داخل دانشگاه صرفاً شامل ساختار سازمانی دانشگاه بوده و اشخاص حقوقی دیگر مانند نهادها و تشکل‌های دانشجویی و اساتید و... صرفاً به‌عنوان شاکی خصوصی می‌توانند شکایت کنند.)

**ماده ۵۹**- شکایت شاکی و گزارش اشخاص حقیقی به انضمام ادله به شورای انضباطی ارائه و با شرایط ذیل در دبیرخانه شورا ثبت می‌شود:

۱. مشخصات کامل شاکی یا گزارش دهنده ( حاوی تاریخ، نام و امضای شاکی یا امضاء و سمت گزارش دهنده و ممهور به مهر اداره مربوطه)
۲. مشخصات کامل مشتکی‌عنه یا دانشجوی مورد گزارش
۳. ثبت دقیق مکان و زمان (ساعت و تاریخ) و جزئیات موضوع با ادله آن (ازجمله شرح دقیق موضوع، چگونگی رفتار دانشجو، اشخاص مرتبط با موضوع و ذکر خسارت احتمالی وارده و ...)

**تبصره :** درصورتی‌که شهادت شهود به عنوان دلیل شکایت ذکر شود شهادت مکتوب با ذکر مشخصات کامل آن‌ها باید با رعایت شرایط فوق پیوست شکایت گردد.

**ماده ۶۰**-گزارش‌های مکتوب اشخاص حقوقی با شرایط ذیل در دبیرخانه شورا ثبت می‌شود:

۱. استفاده از سربرگ رسمی شخص حقوقی
۲. ثبت دقیق مشخصات دانشجو
۳. ثبت دقیق مکان و زمان (ساعت و تاریخ) و جزئیات رویداد (شرح دقیق تخلف ادعایی، چگونگی رفتار دانشجو، اشخاص درگیر در موضوع و ذکر خسارت احتمالی وارده حسب مورد و... )
۴. نام، سمت و امضای مسئول گزارش دهنده با ذکر تاریخ و ممهور به مهر اداره مربوطه
۵. ادله گزارش

**دکتر سعید نمکی**
**وزیر بهداشت، درمان و علوم پزشکی**

**دکتر منصور غلامی**
**وزیر علوم، تحقیقات و فناوری**

**تبصره :** درصورتی‌که شهادت شهود به عنوان دلیل گزارش ذکر شود، شهادت مکتوب شهود با ذکر مشخصات کامل آن‌ها پیوست گزارش می‌شود.

**ماده ۶۱-** در رسیدگی به تخلفات آموزشی، پژوهشی، اداری و سیاسی ( موضوع مواد ۳۳ تا ۴۲ این شیوه‌نامه) حسب مورد اخذ نظر معاونت مرتبط دانشگاه ضروری است.

**تبصره :** چنانچه تخلف توسط اعضای تشکل‌ها یا نشریات واقع شده باشد، اخذ نظر هیأت نظارت بر تشکل‌های اسلامی دانشجویان و رأی قطعی کمیته‌های ناظر بر نشریات دانشگاهی، حسب مورد ضروری است.

**ماده ۶۲-** شورای انضباطی دانشگاه مقطع فعلی، مجاز به رسیدگی به تخلفاتی که در مقطع تحصیلی قبلی دانشجو صورت گرفته باشد نیست؛ در این‌گونه موارد نظر شورای مرکزی ملاک عمل خواهد بود.

**ماده ۶۳-** شکایات و گزارش‌های دریافتی با موازین مندرج در مواد ۵۹ و ۶۰ این شیوه‌نامه تطبیق داده می‌شود درصورتی‌که فاقد شرایط مزبور باشند، دبیر شورا موظف است پیش از انجام هرگونه اقدام، نواقص شکلی را به اطلاع شاکی یا گزارش‌کننده برساند تا ظرف حداکثر پنج روز از زمان ثبت، به نحو مقتضی نسبت به رفع نواقص شکایت یا گزارش اقدام لازم صورت پذیرد درصورتی‌که در مهلت مقرر، نسبت به رفع نقص اقدام نشود شکایت یا گزارش بایگانی می‌گردد.

**ماده ۶۴-** طبق تبصره ۴ بند ب ماده ۷ آیین‌نامه تنها مرجع مجاز دانشگاه به انعکاس تخلف و معرفی دانشجوی خاطی به مراجع قضایی و انتظامی، شورای انضباطی دانشگاه با هماهنگی و مشاوره دفتر حقوقی دانشگاه است؛ بدیهی است هرگونه اقدام از سوی اشخاص حقیقی یا حقوقی دانشگاه که بر خلاف این ماده باشد خود تخلف اداری محسوب شده و در مراجع ذیصلاح قابل پیگیری خواهد بود رئیس دانشگاه موظف است این موضوع را به کلیه قسمت‌های دانشگاه جهت اطلاع، ابلاغ نماید.

**دکتر سعید نمکی**
**وزیر بهداشت، درمان و علوم پزشکی**

**دکتر منصور غلامی**
**وزیر علوم، تحقیقات و فناوری**

**مبحث دوم ـ وظایف دبیرخانه شورای انضباطی**

**ماده ۶۵-** دبیر شورای بدوی مطابق فرآیند زیر مسئول انجام امور لازم جهت تشکیل پرونده و طرح موضوع در جلسات شورای انضباطی است:

الف. ثبت شکایت و گزارش با ذکر تاریخ، شماره و ارائه رسید به شاکی

ب. بررسی انطباق شکایات و گزارش‌های دریافتی با موازین مندرج در مبحث اول بخش سوم این شیوه‌نامه

پ. اعتبارسنجی شکلی مستندات ارائه‌شده در خصوص تخلف انتسابی

ت. استعلام از مراجع تخصصی مربوطه و پاسخگویی به استعلامات صورت گرفته حسب مورد

ث. انجام تحقیقات حسب مورد

ج. دعوت دانشجو

چ. آگاه‌سازی دانشجو نسبت به حقوق خویش و مساعدت به‌منظور بهره‌مندی از حقوق مزبور

ح. تفهیم موارد تخلف در مصاحبه حضوری به‌صورت شفاهی و مکتوب و اخذ دفاعیات مکتوب

خ. دعوت مدعوین جهت حضور در دبیرخانه یا جلسات شورا

د. هماهنگی با اعضای شوراهای انضباطی جهت مطالعه و آگاهی از مفاد پرونده‌های در دستور کار شورا

ذ. طرح موضوع در جلسه شورای انضباطی پس از تحصیل دلیل

ر. تنظیم صورت‌جلسه شورای انضباطی

ز. حفظ، بایگانی و امانت‌داری نسبت به کلیه مستندات، مکاتبات و اوراق پرونده‌های انضباطی و برگ‌شماری مستمر پرونده

س. انشاء و ابلاغ احکام شوراهای انضباطی به دانشجو و ابلاغ احکام قطعی به بخش‌های مرتبط دانشگاه حسب مورد

ش. ارسال رونوشت احکام انضباطی قطعی حداکثر یک ماه پس از صدور به شورای مرکزی

ص. دریافت و ثبت اعتراضات دانشجویان نسبت به احکام انضباطی صادره و اقدامات مقتضی جهت طرح در مرجع تجدیدنظرخواهی

ض. پیگیری و اجرای احکام دانشجویان و اجرای مصوبات شوراهای انضباطی

ط. امحای آثار احکام و تنبیهات مندرج در پرونده دانشجو مطابق ضوابط این شیوه‌نامه

ظ. انجام امور محوله از سوی شورای مرکزی و روسای شورای انضباطی دانشگاه حسب تکالیف و وظایف تعیین‌شده

**تبصره ۱ :** دبیر شورای بدوی می‌تواند انجام وظایف مذکور را به کارشناسان دبیرخانه انضباطی دانشگاه واگذار نماید؛ درهرصورت مسئولیت اقدامات دبیرخانه و کارشناسان با دبیر شورای بدوی است.

**تبصره ۲ :** انجام تشریفات دعوت از کلیه مدعوین جهت حضور در جلسه شورا همانند دعوت از اعضای شورا الزامی است.

**دکتر سعید نمکی**
**وزیر بهداشت، درمان و علوم پزشکی**

**دکتر منصور غلامی**
**وزیر علوم، تحقیقات و فناوری**

**مبحث سوم ـ دعوت دانشجو**

**ماده ۶۶**- دعوت دانشجو باید پس از دریافت شکایت یا گزارش و اعتبار سنجی صورت گرفته توسط دبیرخانه شورای‌انضباطی و پس از طی مراحل قانونی ذکرشده در این مبحث صورت پذیرد.

**ماده ۶۷**- دعوت‌نامه باید مشتمل بر موارد ذیل باشد:

۱. مشخصات کامل دانشجو
۲. موضوع یا عنوان تخلف انتسابی
۳. علت دعوت
۴. تاریخ و زمان حضور و آدرس دبیرخانه شورای انضباطی
۵. نام، سمت و امضای تماس گیرنده

**تبصره ۱**- دعوت از دانشجو جهت حضور در دبیرخانه شورای انضباطی در کلیه مراحل رسیدگی (اعم از تفهیم تخلف، دفاع حضوری، ابلاغ حکم، ادای شهادت یا به عنوان مطلع) از طریق اطلاع‌رسانی تلفنی و با رعایت حداقل بازه زمانی پنج روز است و ابلاغ دعوت‌نامه مکتوب به صورت حضوری، در دبیرخانه شورای انضباطی صورت می‌گیرد.

**تبصره ۲**: دبیرخانه شورای انضباطی باید موازی با دعوت تلفنی اعم از (تماس) موفق یا ناموفق و رعایت ضوابط فوق، از روش پیامک جهت اطلاع‌رسانی به دانشجو استفاده نماید و مستند پیامک ارسالی در پرونده دانشجو بایگانی می‌شود.

**تبصره ۳**: در کلیه دانشگاه‌هایی که از سیستم اطلاع‌رسانی مخابراتی (نظیر سامانه جامع گلستان یا سامانه‌های پیامکی متناظر) استفاده می‌کنند، دعوت از دانشجو از طریق ارسال به بخش اعلانات مهم حساب کاربری اختصاصی دانشجو صورت می‌گیرد در این صورت دانشجو موظف به پیگیری موضوع از طریق حساب کاربری خود می‌باشد؛ در این مورد لازم است نحوه ابلاغ از طریق سیستم اطلاع‌رسانی مخابراتی و تکلیف نسبت به پیگیری موضوع در جلسه مصاحبه حضوری، کتباً به دانشجو اعلام شود در غیر این صورت ابلاغ از این طریق فاقد اعتبار است.

**ماده ۶۸** – درصورت عدم حضور دانشجو به هر دلیل ممکن جهت تفهیم تخلف تا پنج روز بعد از تاریخ تعیین‌شده وفق دعوت‌نامه، صرفا در این مورد، دبیرخانه شورای انضباطی علاوه بر انجام فرآیند مجدد صدور و اطلاع‌رسانی مرحله دوم، اقدام به ارسال دعوت‌نامه به آدرس محل سکونت دانشجو خواهد نمود.

**تبصره** : درصورتی‌که دانشجو به دلایل موجه (نظیر فوت یکی از بستگان، ابتلای به بیماری) از حضور در دبیرخانه شورا جهت تفهیم تخلف معذور باشد می‌تواند پیش از پایان مهلت مقرر و ارائه درخواست کتبی، زمان جدیدی را با موافقت دبیر شورای بدوی برای حضور در دبیرخانه انضباطی درخواست نماید.

**دکتر سعید نمکی**
**وزیر بهداشت، درمان و علوم پزشکی**

**دکتر منصور غلامی**
**وزیر علوم، تحقیقات و فناوری**

**ماده ۶۹** – استنکاف یا عدم همکاری دانشجو از حضور در دبیرخانه شورا جهت تفهیم تخلف یا دفاع حضوری در جلسه شورا یا امتناع وی از امضای دعوت‌نامه یا صورتجلسه مصاحبه، مانع از ادامه روند رسیدگی نبوده (و پس از تشریح مفاد این ماده و تبعات آن برای دانشجو، مراتب متضمن ساعت، تاریخ و مکان درج می‌شود) و شورا می‌تواند در صورت رعایت اصول آیین رسیدگی ابلاغی در این شیوه‌نامه به‌صورت غیابی رسیدگی و اتخاذ تصمیم نماید.

## مبحث چهارم ـ تفهیم تخلف و مصاحبه حضوری و اخذ دفاعیات

**ماده ۷۰**– دبیر شورای بدوی باید، حقوق دانشجو (حق اطلاع از ادله شکایت و تخلف، استفاده از نظر مشاوره دانشجویی، دفاع حضوری، مطالعه اوراق پرونده) را وفق آیین‌نامه و شیوه‌نامه، در ابتدای مصاحبه به دانشجو، تفهیم و مراتب در دو نسخه یکسان، صورتجلسه و پس از امضای دانشجو و دبیر، یک نسخه را تحویل وی نماید.

**تبصره :** تصریح دانشجو به عدم نیاز به استفاده از هر یک از حقوق فوق، مانع اعلام تمایل بعدی دانشجو به استفاده از آن حقوق نخواهد بود، مشروط به آن که اعمال آن بلاموضوع نشده باشد؛ در هر حال مانع از تاخیر در رسیدگی نمی‌شود.

**ماده ۷۱**– تفهیم تخلف با رعایت کلیه موازین حقوقی باید به‌صورت شفاهی (قابل‌فهم برای متخلف) و مکتوب با ذکر موضوع تخلف (ترجیحا مستند به بند مربوطه در شیوه‌نامه اجرایی) و ادله تخلف (بدون ضبط صدا و تصویر) انجام و صورتجلسه آن توسط مصاحبه شونده و مصاحبه کننده (گان) امضاء شود.

**ماده ۷۲**– دانشجو می‌تواند لایحه دفاعیه مکتوب امضاء شده خود را از جلسه مصاحبه حضوری تا قبل از تشکیل جلسه رسیدگی به دبیرخانه ارائه و سپس در جلسه شورای بدوی قرائت نماید.

**تبصره :** در صورت عدم ارائه دفاعیات مکتوب، دبیر شورای بدوی، اظهارات دانشجو مندرج در صورتجلسه مصاحبه حضوری را به‌منزله دفاعیات وی در پرونده ثبت و در جلسه شورا قرائت خواهد کرد.

**ماده ۷۳**– دانشجو می‌تواند پس از تفهیم تخلف با حفظ محرمانگی نسبت به مراجع حقوقی و اسامی غیر مرتبط با دفاع دانشجو، اوراق پرونده را مطالعه و از آن‌ها رونوشت تهیه نماید و با تشخیص دبیر شورای انضباطی امکان کپی از اوراق مقدورخواهد بود.

**تبصره :** در صورتی که هر یک از شهود، شاکی یا گزارش دهنده حقیقی پرونده، متقاضی عدم افشای مشخصات‌شان به دانشجوی متخلف باشند با نظر موافقِ رییس شورا، مشخصات مزبور در اختیار دانشجو قرار نمی‌گیرد لیکن حق دانشجو مبنی بر امکان مطالعه محتوای اوراق مزبور برای وی محفوظ خواهد بود در این صورت موارد یادشده به تنهایی برای توجه تخلف به دانشجو کافی نیست و شورا باید با بررسی دلایل، قرائن و امارات دیگر، صحت ادعای وارده را بررسی‌کند چنانچه تنها مستند رای شورا یا مهم‌ترین مستند آن، موارد مزبور باشد از موجبات نقض رای در شوراهای تجدیدنظر و مرکزی است.

**دکتر سعید نمکی**
**وزیر بهداشت، درمان و علوم پزشکی**

**دکتر منصور غلامی**
**وزیر علوم، تحقیقات و فناوری**

**مبحث پنجم ـ رسیدگی در شورای بدوی**

**ماده ۷۴-** جلسات شورای بدوی دانشگاه، هر دو هفته یک‌بار حسب مورد جهت رسیدگی به گزارشات و شکایات واصله تشکیل می‌شود و در موارد اضطراری، رییس شورای بدوی نسبت به تشکیل جلسات فوق‌العاده اقدام می‌نماید.

**تبصره :** تشکیل جلسات شورای بدوی به صورت اضطراری نافی رعایت حقوق دانشجو و سایر ضوابط مندرج در شیوه‌نامه نخواهد بود.

**ماده ۷۵-** دبیر موظف است حداقل پنج روز اداری پیش از برگزاری جلسه از کلیه اعضای شورای انضباطی به صورت مکتوب، تلفنی و پیامکی دعوت به عمل آورد؛ در صورتی که به دلیل عدم رعایت این ماده عضوی از اعضا نتواند در جلسه حاضر شود جلسه فاقد وجاهت قانونی خواهد بود.

**ماده ۷۶-** دبیر شورای بدوی موظف است گردش‌کار پرونده را بر اساس شکایت شاکی یا گزارش تخلف و دلایل توجه آن به دانشجو به استناد شیوه‌نامه، تهیه و همراه با دفاعیات دانشجو اعم از مصاحبه حضوری و لایحه دفاعیه، حداقل سه روز پیش از تشکیل جلسه در اختیار اعضا قرار دهد.

**تبصره:** تهیه و ارائه گزارش گردش‌کار پرونده، مانع تکلیف اعضا در مطالعه پرونده نیست.

**ماده ۷۷-** دبیر شورای بدوی موظف است زمان رسیدگی در جلسه شورای بدوی را با ارسال ابلاغیه بر اساس ضوابط مندرج در مبحث سوم از بخش سوم جهت دفاع حضوری به دانشجو اعلام نماید تاریخ ابلاغ تا جلسه رسیدگی نباید کمتر از پنج روز باشد.

**ماده ۷۸-** درصورتی‌که به دلایل موجّه (نظیر فوت یکی از بستگان، ابتلای به بیماری) دانشجو قادر به حضور در جلسه در تاریخ تعیین‌شده نباشد، می‌تواند در صورت صلاحدید رییس شورای بدوی با ارائه درخواست مکتوب از حق دفاع حضوری در شورای تجدیدنظر استفاده نماید.

**ماده ۷۹-** درصورتی‌که دانشجو یا هر یک از اعضای شورا به عدم رعایت ضوابط مندرج در شیوه‌نامه ایراد شکلی وارد نماید، مراتب صورت‌جلسه و پرونده جهت رفع نقص و تکمیل به دبیرخانه اعاده می‌گردد.

**ماده ۸۰-** بیان دلایل انتساب تخلف به دانشجو با استناد به مواد آیین‌نامه و شیوه‌نامه بر عهده دبیر شورای بدوی است.

**ماده ۸۱-** دانشجو می‌تواند از بدو طرح موضوع در جلسه رسیدگی در شورای بدوی حضور داشته و به طرح دفاعیات خود بپردازند.

**ماده ۸۲-** پس از ختم رسیدگی، صورت‌جلسه به‌طور مستقل، مستدل و در صورت محکومیت، وفق شیوه‌نامه تنظیم می‌گردد و کلیه اعضای شورای انضباطی حاضر در جلسه با ذکر نام و سمت، ملزم به امضای صورتجلسه دارای حد نصاب آراء هستند.

**دکتر سعید نمکی**
**وزیر بهداشت، درمان و علوم پزشکی**

**دکتر منصور غلامی**
**وزیر علوم، تحقیقات و فناوری**

**تبصره :** تشکیل جلسه به‌صورت غیرحضوری یا تلفنی و اقدام به اخذ امضای اعضاء برای صورت‌جلسه مربوطه مجاز نبوده و احکام صادره به این طریق فاقد اعتبارند.

**ماده ۸۳-** هرگاه حین رسیدگی در شورای انضباطی، تخلفات دیگری علاوه بر آنچه در موضوع تخلف مذکور در دعوت‌نامه و پرونده جاری دانشجو ذکر شده است، آشکار شود، شورا در این مرحله مجاز به رسیدگی به آن تخلفات نخواهد بود و لازم است مراحل رسیدگی بدوی مستقلاً طی شود.

**ماده ۸۴-** چنانچه شورای بدوی پس از پایان مراحل رسیدگی، دانشجو را مستحق اعمال تنبیهات بند ۱۳یا بالاتر تشخیص دهد، ضمن ابلاغ تصمیم به دانشجو، پرونده را جهت رسیدگی به شورای تجدیدنظر دانشگاه ارسال می‌نماید.

**ماده ۸۵-** ضوابط رسیدگی در شوراهای تجدیدنظر و مرکزی به استثنای موارد احصاء شده وفق این شیوه‌نامه، مطابق ضوابط رسیدگی در شورای بدوی است.

**دکتر سعید نمکی**
**وزیر بهداشت، درمان و علوم پزشکی**

**دکتر منصور غلامی**
**وزیر علوم، تحقیقات و فناوری**

# بخش چهارم: شورای تجدیدنظر

## مبحث اول ـ وظایف و اختیارات شورای تجدیدنظر

**ماده ۸۶-** وظایف شورای تجدیدنظر دانشگاه به شرح ذیل می‌باشد:

۱. رسیدگی به تقاضای تجدیدنظرخواهی دانشجو از احکام اولیه
۲. رسیدگی به احکام شورای بدوی که در مهلت مقرر نسبت به آن اعتراض نشده است با پیشنهاد ریاست دانشگاه
۳. رسیدگی به پرونده‌های مشتمل بر یکی از بندهای ۱۳ تا ۲۰ ارجاعی از شورای بدوی
۴. ارجاع پرونده تخلف به شورای مرکزی در مورد احکام شامل تنبیهات بند ۱۳ و بالاتر و پرونده‌های مشتمل بر اعمال مجدد تنبیهات ۹ تا ۱۲ جهت اخذ تاییدیه یا رسیدگی حسب مورد

## مبحث دوم ـ رسیدگی در شورای تجدیدنظر

**ماده ۸۷-** کلیه احکام صادره از شورای بدوی قابل تجدیدنظرخواهی در شورای تجدیدنظر دانشگاه است.

**تبصره :** مهلت اعتراض دانشجو ظرف ۱۰ روز از تاریخ ابلاغ حکم شورای بدوی است.

**ماده ۸۸-** دانشجو در صورت اعتراض باید درخواست مکتوب خود جهت تجدیدنظر نسبت به حکم بدوی به انضمام لایحه دفاعیه و مستندات تجدیدنظر خواهی را شخصا به دبیرخانه انضباطی دانشگاه ارائه و پس از ثبت، رسید دریافت نماید.

**تبصره:** درصورت‌ضرورت، به تشخیص دبیر یا رییس شورای تجدیدنظر، دانشجو می‌تواند جهت دفاع حضوری در جلسه حاضر شود.

**ماده ۸۹-** شورای تجدیدنظر باید ظرف یک ماه پس از دریافت اعتراض یا ارجاع پرونده، رسیدگی و اتخاذ تصمیم نماید.

**تبصره ۱:** وظایف و تشریفات طرح پرونده در جلسه شورای تجدیدنظر بر عهده دبیر شورای بدوی است.

**تبصره ۲:** درصورتی‌که صدور حکم تجدیدنظر متوقف به حصول مدارک یا انجام تحقیقاتی باشد، مراتب صورت‌جلسه تا حداکثر ظرف مدت دو ماه اقدامات لازم توسط دبیرخانه جهت تکمیل پرونده انجام شود.

**تبصره۳:** در صورت عدم اعتراض دانشجو نسبت به احکام صادره از شورای بدوی به شورای تجدیدنظر دانشگاه، دانشجو مجاز به اعتراض به شورای مرکزی نخواهد بود.

**دکتر سعید نمکی**
**وزیر بهداشت، درمان و علوم پزشکی**

**دکتر منصور غلامی**
**وزیر علوم، تحقیقات و فناوری**

**ماده ۹۰-** مراجع تجدیدنظرخواهی نمی‌توانند احکام اولیه را تشدید کنند چنانچه پس از صدور حکم اولیه و پیش از صدور حکم تجدیدنظر، مدارک و مستندات جدیدی در خصوص تخلف مطروحه حاصل‌شده باشد، لازم است پرونده متخلف به شورای بدوی عودت و برابر ضوابط، رسیدگی و پس از صدور حکم اولیه جدید، مجدداً به وی فرصت اعتراض داده شود.

**ماده ۹۱-** شورای تجدیدنظر دانشگاه، تنها مرجع مجاز برای ارسال پرونده تخلف دانشجویان به شورای مرکزی جهت رسیدگی بوده و ضرورت دارد کلیه سوابق و مدارک پرونده به شکل و ترتیبی که شورای مرکزی به‌عنوان رویه عملکرد مشخص می‌نماید، با حفظ بدل ارسال شود.

**ماده ۹۲-** چنانچه به هر ترتیب شورای تجدیدنظر تصمیم به ارجاع پرونده دانشجو به شورای مرکزی بگیرد لازم است مراتب جهت اطلاع و پیگیری دانشجو به‌صورت مکتوب به دانشجو ابلاغ گردد.

**دکتر سعید نمکی**
**وزیر بهداشت، درمان و علوم پزشکی**

**دکتر منصور غلامی**
**وزیر علوم، تحقیقات و فناوری**

## بخش پنجم: شورای مرکزی

### مبحث اول ـ وظایف و اختیارات شورای مرکزی

**ماده ۹۳-** وظایف و اختیارات شورای مرکزی به شرح ذیل است:

**الف.** برنامه‌ریزی، راهبری، ایجاد وحدت‌رویه، نظارت بر حسن عملکرد شورای انضباطی دانشگاه‌ها و بررسی گزارش‌های مربوط به مغایرت‌های قانونی موجود در روند رسیدگی به پرونده‌های انضباطی

**ب.** رسیدگی به اعتراض دانشجو به احکام تنبیهات بندهای ۹ تا ۱۲ صادره از شورای تجدیدنظر دانشگاه‌ها

**پ.** رسیدگی به پرونده‌های ارجاع شده از شورای تجدیدنظر دانشگاه‌ها برای اعمال مجدد تنبیهات بندهای ۹ تا ۱۲ و صدور احکام مشتمل بر تنبیهات بندهای ۱۳ تا ۲۰ بخش تنبیهات شیوه‌نامه

**ت.** رسیدگی به درخواست ریاست دانشگاه مبنی بر تخفیف احکام قطعی دانشگاه

**ث.** رسیدگی به درخواست کتبی مراجع امنیتی یا قضایی برای بررسی صلاحیت یا عدم صلاحیت تحصیل دانشجو وفق ماده ۱۲ آیین‌نامه انضباطی

**ج.** رسیدگی بدوی به تخلفات دانشجویان در شورای مرکزی بنا به تشخیص

**چ.** بررسی درخواست تشکیل شورای انضباطی در مجموعه‌های آموزش‌عالی جدیدالتأسیس، دانشکده‌های وابسته به دانشگاه‌های جامع، دانشکده‌های اقماری سایر دانشگاه‌ها، موسسات آموزش‌عالی غیردولتی- غیرانتفاعی

**ح.** بررسی و تایید صلاحیت دبیران شورای انضباطی دانشجویان دانشگاه‌های سراسرکشور توسط شورای مرکزی وزارتین حسب مورد

**خ .** تفسیر آیین‌نامه و شیوه‌نامه حاضر توسط شورای مرکزی وزارتین حسب مورد به عنوان تنها مرجع ذیصلاح انجام می‌پذیرد.

### مبحث دوم ـ رسیدگی در شورای مرکزی

**ماده ۹۴-** درصورتی‌که حکم صادرشده توسط شورای تجدیدنظر مشتمل بر یکی از تنبیهات بندهای ۹ تا ۱۲ تنبیهات شیوه‌نامه باشد قابل اعتراض در شورای مرکزی است.

**تبصره ۱:** احکام مشتمل بر تنبیهات بندهای ۱ تا ۸ ، احکام بدوی و تعلیقی دانشگاه‌ها قابل اعتراض در شورای مرکزی نیستند.

**تبصره ۲:** مهلت اعتراض دانشجو ظرف ۱۰ روز از تاریخ ابلاغ حکم شورای تجدیدنظر است.

**دکتر سعید نمکی**
**وزیر بهداشت، درمان و علوم پزشکی**

**دکتر منصور غلامی**
**وزیر علوم، تحقیقات و فناوری**

**ماده ۹۵-** دانشجو درخواست مکتوب خود جهت اعتراض به حکم صادره از شورای تجدیدنظر (منضم به لایحه دفاعیه و تصویر احکام بدوی و تجدیدنظر دانشگاه) را شخصا به دبیرخانه شورای انضباطی دانشگاه یا مرکزی، ارائه و پس از ثبت، رسید دریافت می‌نماید.

**تبصره :** دبیرخانه شورای انضباطی دانشگاه مکلف است اصل پرونده انضباطی دانشجو را با حفظ بدل، منضم به درخواست اعتراض دانشجو و ضمائم مربوطه ظرف مدت پنج روز به شورای مرکزی ارسال نماید.

**ماده ۹۶-** دبیر شورای مرکزی پس از اخذ اصل پرونده از دانشگاه مربوطه، ابتدا پرونده را از حیث تشریفات شکلی از قبیل ابلاغ حکم و تجدیدنظرخواهی و رعایت حقوق دانشجو مورد بررسی قرار می‌دهد؛ درصورتی‌که پرونده از حیث شکلی دارای ایراد باشد، مراتب به شورای انضباطی دانشگاه اعاده می‌شود تا پس از رفع نقص، به دبیرخانه شورای مرکزی ارسال گردد؛ درصورتی‌که پرونده کامل باشد، در دستور کار جلسه شورای مرکزی قرار می‌گیرد.

**ماده ۹۷** - شورای مرکزی باید ظرف یک ماه پس از دریافت اعتراض یا ارجاع پرونده، رسیدگی و اتخاذ تصمیم نماید.

**تبصره :** درصورتی‌که صدور حکم شورای مرکزی متوقف به حصول مدارک یا انجام تحقیقات باشد، مراتب صورت‌جلسه تا حداکثر ظرف مدت دو ماه اقدامات لازم توسط دبیرخانه جهت تکمیل پرونده انجام شود.

**ماده ۹۸-** دبیر شورای مرکزی از دانشجویی که درخواست وی در دستور کار شورای مرکزی قرارگرفته، در صورت نیاز جهت حضور در دبیرخانه یا جلسه شورای مرکزی و اخذ آخرین اظهارات و دفاعیات دعوت می‌نماید.

**ماده ۹۹-** شورای انضباطی دانشگاه، موظف به اجرای احکام و دستورات شورای مرکزی بوده و باید نتیجه اقدامات خود را در کمترین زمان ممکن به شورای مرکزی اعلام نماید چنانچه دانشگاه اهمال نماید یا بدون رعایت موازین رسیدگی عادلانه، حکمی صادر نماید و دانشجو متضرر گردد حکم صادره فاقد وجاهت قانونی و دانشگاه موظف به جبران است؛ رییس دانشگاه در راستای اعمال ماده ۱۰ آیین‌نامه، موظف به نظارت بر حسن عملکرد شورای انضباطی، انطباق فرآیند انضباطی در دبیرخانه با موازین مندرج در آیین‌نامه و شیوه‌نامه و پاسخگویی در مراجع ذیصلاح خواهد بود.

**دکتر سعید نمکی**
**وزیر بهداشت، درمان و علوم پزشکی**

**دکتر منصور غلامی**
**وزیر علوم، تحقیقات و فناوری**

## بخش ششم : صدور، ابلاغ و اجرای احکام انضباطی

### مبحث اول ـ صدور و ابلاغ احکام شوراهای انضباطی

**ماده ۱۰۰**- در صدور حکم انضباطی رعایت نکات زیر الزامی است:

۱) تاریخ صدور و شماره حکم

۲) مشخصات دانشجو

۳) دلایل انتساب تخلف

۴) عنوان تخلف انتسابی به دانشجو با ذکر مستند قانونی وفق شیوه‌نامه

۵) تنبیه تعیین‌شده با ذکر مستند قانونی وفق شیوه‌نامه

۶) تعیین قطعی یا قابل‌اعتراض بودن حکم صادره و مرجع اعتراض و مهلت آن از تاریخ ابلاغ

۷) تعیین زمان اجرای احکام دانشگاه (۷ تا ۱۲) با رعایت بازه زمانی حداقل بیست روز پس از تاریخ صدور و در احکام شورای مرکزی حسب مورد وفق صورتجلسه

**تبصره ۱ :** احکام صادره از شوراهای انضباطی حداکثر ظرف ده روز از تاریخ صدور، از طریق دبیرخانه با امضای رییس یا دبیر شوراها به دانشجو ابلاغ می‌شود.

**تبصره ۲ :** در صورت درخواست مکتوب دانشجو و موافقت شورای انضباطی(مندرج در صورتجلسه)، زمان اجرای حکم می‌تواند قبل از تاریخ صدور حکم تعیین گردد.

**تبصره ۳ :** صورتجلسه و رونوشت حکم ابلاغ‌شده به دانشجو باید در پرونده وی نگهداری شود.

**تبصره ۴:** ارسال رونوشت احکام انضباطی یا افشای آن، جز برای شورای مرکزی (حداکثر تا یک ماه پس از صدور)، ممنوع است.

**ماده ۱۰۱**- درصورتی‌که دانشجو به دلایل غیرموجه (به تشخیص شورای صادرکننده حکم) از اعلام رؤیت احکام قابل‌اعتراض شورای انضباطی استنکاف نماید، این امر به‌منزله ابلاغ حکم بوده و به استناد تبصره ۳ ماده ۸ آیین نامه حق اعتراض از وی سلب خواهد شد.

**تبصره :** در صورتی که رییس شورای صادر کننده حکم، علت عدم حضور دانشجو در دبیرخانه شورای انضباطی جهت ابلاغ حکم یا اعتراض نسبت به آن را موجه تشخیص دهد می‌تواند پرونده را حسب مورد در دستور جلسه شورای تجدیدنظر قرار داده یا به شورای مرکزی ارسال نماید.

**دکتر سعید نمکی**
**وزیر بهداشت، درمان و علوم پزشکی**

**دکتر منصور غلامی**
**وزیر علوم، تحقیقات و فناوری**

## مبحث دوم ـ قطعی شدن و اجرای احکام

**ماده ۱۰۲-** احکام صادره از شورای انضباطی به شرح ذیل قطعی و لازم‌الاجرا هستند:

۱) احکام مشتمل بر تنبیهات بندهای ۱ تا ۱۲ صادره از شورای بدوی دانشگاه درصورت عدم اعتراض

۲) احکام مشتمل بر احکام تعلیقی یا یکی از تنبیهات بندهای ۱ تا ۸ صادره از شورای تجدیدنظر دانشگاه

۳) احکام مشتمل بر تنبیهات بندهای ۹ تا ۱۲ صادره از شورای تجدیدنظر دانشگاه درصورت عدم اعتراض

۴) احکام صادره از شورای مرکزی در مقام تجدیدنظرخواهی از احکام مشتمل بر تنبیهات بندهای ۹ تا ۱۲ شورای تجدیدنظر دانشگاه

۵) احکام مشتمل بر تنبیهات ۱۳ تا ۲۰ شورای مرکزی در مقام رسیدگی به پرونده‌های ارجاعی از شورای تجدیدنظر

**ماده ۱۰۳-** درصورتی‌که حکم قطعی مبنی بر یکی از بندهای ۹ تا ۱۸ بخش تنبیهات شیوه‌نامه در اواخر نیمسال و پیش از آغاز برگزاری امتحانات پایان نیمسال تحصیلی صادر شده باشد، زمان اجرای حکم به نیمسال تحصیلی بعد از آن موکول می‌گردد، مشروط بر آنکه آخرین نیمسال تحصیلی دانشجو نباشد.

**ماده ۱۰۴-** در صورت تمرد دانشجو از اجرای احکام قطعی یا دستوراتی که شورای انضباطی مطابق با آیین‌نامه یا شیوه‌نامه صادر می‌کند رییس دانشگاه می‌تواند دستور توقف کلیه عملیات آموزشی دانشجو را صادر نماید.

**ماده ۱۰۵-** دبیرخانه شورای انضباطی دانشگاه مسئول پیگیری اجرای احکام قطعی صادره توسط هر یک از شوراهای انضباطی دانشگاه یا مرکزی است.

**ماده ۱۰۶-** درصورتی‌که دانشجویی طبق نظر شورای مرکزی به تغییر محل تحصیل یا رشته تحصیلی محکوم شده باشد، دانشگاه مقصد، موظف به پذیرش دانشجو است و باید به نحو مقتضی و به شکلی که به روند تحصیل دانشجو، لطمه‌ای وارد نشود امکان ادامه تحصیل دانشجو را فراهم نماید.

دکتر سعید نمکی
وزیر بهداشت، درمان و علوم پزشکی

دکتر منصور غلامی
وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

**بخش هفتم: سایر موارد**

**ماده ۱۰۷-** بر اساس تعلیمات اسلامی و اصول قانونی امنیت و مصونیت شهروندان و منع تجسس (اصول۲۲ و ۲۵ قانون اساسی)، اعضای شورا و کارکنان دبیرخانه شورای انضباطی، مجاز به تجسس در زندگی خصوصی دانشجویان نبوده و موظف‌اند کلیه اطلاعات مربوط به تخلف دانشجو را محرمانه تلقی نموده و از افشای آن (به‌جز همسر، والدین یا سرپرست دانشجو حسب صلاحدید شورا) خودداری نمایند.

**ماده ۱۰۸-** رسیدگی به درخواست انصراف، میهمانی، انتقالی یا تسویه‌حساب دانشجویانی که پرونده تخلف آن‌ها در شورای انضباطی دانشگاه یا مرکزی در دست رسیدگی است یا اجرای احکام انضباطی صادرشده در خصوص آنان به انجام نرسیده است، منوط به موافقت و اعلام نظر قطعی آن شوراهاست.

**ماده ۱۰۹-** دبیر شورا می‌تواند با هماهنگی رییس شورای انضباطی، حسب مورد از افراد مطلع برای شرکت در جلسات شورای انضباطی، بدون داشتن حق رأی دعوت کند.

**تبصره:** در موارد ضروری یا درخواست دانشجو بهره‌مندی از نظرات مرکز مشاوره دانشجویی دانشگاه و ملاحظه کلیه حساسیت‌های لازم در زمینه روحیات فردی و مسائل خانوادگی و اجتماعی و تبعات مختلف احکام صادره الزامی است.

**ماده ۱۱۰-** رونوشت احکام شورای مرکزی که حاوی محرومیت دانشجو از تحصیل تا پنج سال است، باید به هیأت مرکزی گزینش دانشجو و سازمان سنجش آموزش کشور ارسال گردد و هیأت و سازمان مذکور موظف‌اند نسبت به اعمال محرومیت فوق اقدام نمایند.

**ماده ۱۱۱-** پس از طی مراحل تجدیدنظر و صدور حکم، در صورت تنبه و اصلاح رفتار دانشجوی متخلف یا رضایت شاکی، رییس دانشگاه می‌تواند بنا به تشخیص، از شورای مرکزی تخفیف در حکم صادره را درخواست نماید.

**ماده ۱۱۲-** چنانچه دانشجو به هر دلیلی از تحصیل یا شرکت در امتحانات محروم شده باشد و حکم انضباطی صادرشده حاوی تنبیهی کمتر از محرومیت یک نیمسال باشد، غیبت دانشجو موجه اعلام گردیده و از وی امتحان مجدد گرفته می‌شود و در صورت محکومیت، محرومیت اعمال‌شده در اجرای مجازات احتساب خواهد شد.

**ماده ۱۱۳-** رسیدگی به هر یک از تخلفات یا جرایم ارتکابی دانشجو در داخل یا خارج از دانشگاه یا محیط‌های وابسته در محاکم قضایی، مانع از رسیدگی انضباطی دانشگاه نخواهد بود.

**تبصره :** در صورت پیگرد یا محکومیت قطعی قضایی که منتهی به بازداشت موقت یا حبس شود، مدت بازداشت یا حبس، جزء سنوات دانشجو محسوب نگردیده و دانشجو پس از پایان مدت محکومیت می‌تواند ادامه تحصیل نموده و دانشگاه به نحو مقتضی نسبت به ادامه تحصیل دانشجو مساعدت می‌نماید؛ چنانچه مدت محکومیت، از مدت مجاز مقطع تحصیلی بیشتر باشد، دانشگاه نحوه ادامه تحصیل را با موقعیت جدید آموزشی تطبیق می‌دهد.

**دکتر سعید نمکی**
**وزیر بهداشت، درمان و علوم پزشکی**

**دکتر منصور غلامی**
**وزیر علوم، تحقیقات و فناوری**

**ماده ۱۱۴-** کلیه مکاتبات شورای انضباطی دانشگاه با شورای مرکزی و دیگر مراجع خارج از دانشگاه، صرفاً با امضای رییس شوراها و احکام و مکاتبات شورای مرکزی با امضای رییس، معاون سازمان یا مدیرکل امور دانشجویان وزارت علوم یا دبیر شورا صادر می‌شود.

**تبصره :** در محاسبهٔ مهلت‌ها و مواعد، ملاک، روز کاری و غیرتعطیل بوده و تاریخ ابلاغ و اقدام، جزء مهلت محسوب نمی‌شود.

**ماده ۱۱۵-** درصورتی‌که مراحل مربوط به فرایند رسیدگی اعم از احضار، برگزاری جلسه مصاحبه، رسیدگی و ابلاغ احکام، با ایام امتحانات پایان نیمسال، ایام پیش از آن‌که عرفا فرجه امتحانات نامیده می‌شود یا تعطیلات تابستانی هم‌زمان شود، باید به زمان بعد از ایام یادشده موکول گردد.

**تبصره ۱:** در صورت درخواست مکتوب دانشجو مبنی بر آغاز و ادامه فرایند رسیدگی در ایام فوق، انجام فرایند بلامانع است.

**تبصره ۲:** در صورتی که دانشجو اقدام به اخذ واحد درسی در تابستان نماید یا موارد ضروری با دستور مکتوبِ رییس شورا احضار دانشجو در ایام فوق بلامانع است.

**تبصره ۳:** در مورد تخلفات آموزشی که در ایام فوق انجام می‌شود انجام فرایند رسیدگی با رعایت ضوابط این شیوه‌نامه پس از پایان ایام امتحانات بلامانع است.

**ماده ۱۱۶-** چنانچه در اجرای تبصره ۲ ماده ۶ آیین‌نامه انضباطی رییس دانشگاه دستور جلوگیری از ورود دانشجو را صادر کند، اجرای این دستور، مستلزم ابلاغ مکتوب آن به دانشجو با قید زمان شروع و پایانِ ممنوعیت است.

**تبصره ۱:** مدت زمان اجرای محرومیت برای دانشجو وفق ماده مزبور، در صورت صلاحدید شورا از مدت محرومیت اجرای حکم انضباطی دانشجو کسر می‌گردد.

**تبصره ۲:** در صورت تلاقی ایام ممانعت از ورود دانشجو به دانشگاه با امتحانات پایان نیمسال، دانشگاه ملزم به اطلاع‌رسانی به دانشجو جهت شرکت در امتحانات پایان نیمسال است.

**ماده ۱۱۷-** دبیرخانه شورای انضباطی دانشگاه (فارغ از مرجع صادرکننده حکم) موظف است در خصوص احکام مشتمل بر تنبیهات بندهای ۴ تا ۸ شیوه‌نامه یک سال و بندهای ۹ تا ۱۲، دو سال و بندهای ۱۳و بالاتر، پنج سال پس از دانش‌آموختگی نسبت به امحای آثار احکام انضباطی صادرشده اقدام نماید.

**تبصره ۱:** احکام منطبق بر تنبیهات بندهای ۱ تا ۳ و آثار آن‌ها و نیز احکام تعلیقی، در پایان تحصیل امحا می‌شوند.

**تبصره ۲:** آثار تنبیهات قطعی برای تخلفات انضباطی که با صدور حکم قضایی اثبات‌شده باشد، بعد از رفع اثر قضایی از جرم، وفق مفاد ماده مزبور قابل امحا است.

**تبصره ۳:** در پاسخ به استعلامات انجام‌شده از شوراهای انضباطی، فردِ دارای حکم تعلیقی، امحاءشده یا محکومیت بندهای ۱ تا ۳، صرفاً «فاقد سابقه» در غیر این‌صورت « دارای سابقه» اعلام می‌شود.

**دکتر سعید نمکی**
**وزیر بهداشت، درمان و علوم پزشکی**

**دکتر منصور غلامی**
**وزیر علوم، تحقیقات و فناوری**

**تبصره ۴:** امحاء آثار احکامی که تعلیق آن‌ها در آیین‌نامه منع شده است با نظر شورای مرکزی صورت می‌پذیرد.

**تبصره ۵:** در اجرای مفاد این ماده در خصوص دانشجویی که در یک مقطع تحصیلی، بیش از یک حکم انضباطی دارد یک سال به مواعد تعیین شده اضافه می‌شود.

**تبصره ۶:** امحای اثر در مورد حکم قطعی درج نمره ۰/۲۵ صرفا از پرونده انضباطی صورت می‌پذیرد ولی از پرونده آموزشی دانشجو امحاء نمی‌شود.

**تبصره ۷ :** طریقه امحای اصل اسناد و پرونده‌های تخلفات انضباطی یا طرز تبدیل آن‌ها به میکروفیلم یا میکروفیش و نظایر آن، به‌موجب دستورالعملی خواهد بود که به تصویب شورای مرکزی هر یک از وزارتین رسیده و به‌عنوان رویه عملکرد ابلاغ می‌گردد.

**ماده ۱۱۸-** پاسخگویی به مراجع ذیصلاح استعلام‌کننده نظیر مراجع قضایی، گزینش سازمان‌ها و امثال آن در خصوص سوابق انضباطی دانشجویان و دانش آموختگان در دانشگاه، صرفا توسط دبیرخانه شورای انضباطی دانشگاه یا مرکزی به عنوان تنها مرجع ذیصلاح انجام می‌گیرد و روش آن تابع ترتیبی است که شورای مرکزی به عنوان رویه عملکرد مشخص می‌نماید.

**ماده ۱۱۹-** دانشجویان کلیه دانشگاه‌ها، دانشکده‌ها و مراکز و مؤسسات آموزش عالی تابع وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، اعم از دولتی، پیام نور، غیرانتفاعی، علمی ـ کاربردی و نیز دانشجویان بورسیه نهادهای خارج از وزارتین مانند سایر وزارتخانه‌ها، نیروهای مسلح و حوزه‌های علوم دینی شاغل به تحصیل در این دانشگاه‌ها، مشمول آیین‌نامه و شیوه‌نامه حاضر بوده و دانشگاه‌های مزبور ملزم به اجرای مفاد آن هستند.

**تبصره ۱:** با تشخیص و تفویض اختیار شورای مرکزی، اعتراض به احکام شوراهای بدوی مجموعه‌های آموزش عالی هر استان، در شورای انضباطی یکی از بزرگترین دانشگاه‌های آن استان یا استان هم جوار به عنوان مرجع رسیدگی امکان پذیر است؛ روش انجام آن هم به موجب دستورالعملی خواهد بود که به تصویب شورای مرکزی هر یک از وزارتین رسیده و به عنوان رویه عملکرد ابلاغ می‌گردد.

**تبصره ۲:** دانشجویان بورسیه در دانشگاه‌ها، دانشکده‌ها و مراکز آموزشی وابسته به نهادهای خارج از وزارتین، مانند سایر وزارتخانه‌ها، نیروهای مسلح و حوزه‌های علوم دینی مشمول آیین‌نامه و شیوه‌نامه حاضر هستند و چنانچه تعارضی بین آیین‌نامه‌های داخلی دانشگاه‌های مزبور و آیین‌نامه و این شیوه‌نامه به وجود آید، موضوع برای اتخاذ تصمیم نهایی حسب مورد به شورای مرکزی هر یک از وزارتین ارجاع و حکم صادره لازم‌الاجرا خواهد بود.

**تبصره ۳:** رسیدگی به تخلفات دانشجویان آزاد شاغل به تحصیل در دانشگاه‌های وابسته به نهادهای خارج از وزارتین، مانند سایر وزارتخانه‌ها، نیروهای مسلح و حوزه‌های علوم دینی نیز مشمول آیین‌نامه و شیوه‌نامه حاضر هستند.

**دکتر سعید نمکی**
**وزیر بهداشت، درمان و علوم پزشکی**

**دکتر منصور غلامی**
**وزیر علوم، تحقیقات و فناوری**

**ماده ۱۲۰**- شورای مرکزی وزارتین، به‌عنوان عالی‌ترین مرجع رسیدگی به تخلفات انضباطی دانشجویان، ضمن نظارت بر عملکرد و اجرای صحیح آیین‌نامه و شیوه‌نامه در حوزه‌های رسیدگی به تخلفات انضباطی دانشجویان دانشگاه‌ها و مجموعه‌های آموزش‌عالی تابعه، مسؤولیت برنامه‌ریزی، راهبری، صدور آراء وحدت رویه را بر عهده دارند؛ بدیهی است نظر و حکم شورای مرکزی در خصوص کلیه احکام صادره از سوی شورای انضباطی دانشگاه لازم‌الاتباع است.

**تبصره ۱:** دستورالعمل برگزاری دوره‌های آموزشی برای اعضای شوراهای انضباطی دانشگاه و دبیرخانه توسط شورای مرکزی انضباطی تهیه و ابلاغ می‌شود.

**تبصره ۲:** ارسال گزارش فعالیت‌ها و عملکرد شورای انضباطی دانشگاه‌ها به دبیرخانه شورای مرکزی به ترتیبی که تعیین و ابلاغ می‌نماید الزامی است.

**ماده ۱۲۱**- شورای مرکزی مکلف است در صورت تشخیص و در مواقع لزوم با تشکیل هیأت‌های ویژه نظارت بر حُسن اجرای آیین‌نامه و شیوه‌نامه و اعزام آن‌ها به دانشگاه‌ها و مجموعه‌های آموزش‌عالی تابعه در سراسر کشور حسب مورد، اقدامات عملی در راستای ضمانت اجرای موازین قانونی را انجام دهد؛ شورای انضباطی دانشگاه‌ها موظف به همکاری کامل با هیأت‌های مذکور خواهند بود.

**ماده ۱۲۲**- کلیه مقررات، مصوبات و بخش‌نامه‌های داخلی هر یک از وزارتین که پیش از این صادر گردیده یا مغایر با آیین‌نامه مصوب سیصد و پنجاه و هشتمین جلسه مورخ ۱۳۷۴/۶/۱۴ شورای عالی انقلاب فرهنگی و شیوه‌نامه اجرایی حاضر باشند، از درجه اعتبار ساقط و احکام و تصمیمات شورای انضباطی برای کلیه قسمت‌های دانشگاه لازم‌الاتباع است.

**ماده ۱۲۳**- با استناد به مصوبات ۴۲۹ و ۴۳۰ مورخ ۱۳۷۷/۷/۲۱ و ۱۳۷۷/۸/۵ شورای عالی انقلاب فرهنگی، مفاد آیین رسیدگی و تعیین ترکیب و شرایط اعضای شوراهای انضباطی شیوه‌نامه اجرایی آیین‌نامه انضباطی دانشجویان مصوب سیصد و پنجاه و هشتمین جلسه مورخ ۱۳۷۴/۶/۱۴ شورای عالی انقلاب فرهنگی در هفت بخش شامل ۱۲۳ ماده و ۱۱۳ تبصره، اصلاح و در تاریخ ۱۳۹۸/۵/۲۷ به تصویب وزرای بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و علوم، تحقیقات و فناوری رسید و از تاریخ ابلاغ لازم‌الاجرا است.

**دکتر سعید نمکی**
**وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی**

**دکتر منصور غلامی**
**وزیر علوم، تحقیقات و فناوری**